

NGUYỄN THỊ THU HẰNG – ĐỖ XUÂN HỘI (đồng Chủ biên)
LƯU PHƯƠNG THANH BÌNH – TRẦN THỊ THU HIỀN
LÝ KHÁNH HOA – MAI THỊ KIM PHƯỢNG – TRẦN THANH SƠN

Vở bài tập

TỰ NHIÊN VÀ XÃ HỘI

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

NGUYỄN THỊ THU HẰNG – ĐỖ XUÂN HỘI (đồng Chủ biên)
LƯU PHƯƠNG THANH BÌNH – TRẦN THỊ THU HIỀN
LÝ KHÁNH HOA – MAI THỊ KIM PHƯỢNG – TRẦN THANH SƠN

Vở bài tập

TỰ NHIÊN VÀ XÃ HỘI

Chân trời sáng tạo

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

MỤC LỤC

Lời nói đầu	4
-------------------	---

CHỦ ĐỀ: GIA ĐÌNH 5

Bài 1. Họ nội, họ ngoại	5
Bài 2. Kỷ niệm đáng nhớ của gia đình	8
Bài 3. Phòng tránh hoả hoạn khi ở nhà	11
Bài 4. Giữ vệ sinh xung quanh nhà	14
Bài 5. Ôn tập chủ đề Gia đình	16

CHỦ ĐỀ: TRƯỜNG HỌC 18

Bài 6. Chúng em tham gia các hoạt động xã hội của trường	18
Bài 7. Truyền thống của trường em	22
Bài 8. Thực hành: Giữ an toàn và vệ sinh trường học	24
Bài 9. Ôn tập chủ đề Trường học	27

CHỦ ĐỀ: CỘNG ĐỒNG ĐỊA PHƯƠNG 29

Bài 10. Di tích lịch sử – văn hoá và cảnh quan thiên nhiên	29
Bài 11. Hoạt động sản xuất ở địa phương em	32
Bài 12. Tiêu dùng tiết kiệm và bảo vệ môi trường	35
Bài 13. Thực hành: Khám phá cuộc sống xung quanh em	38
Bài 14. Ôn tập chủ đề Cộng đồng địa phương	40

CHỦ ĐỀ: THỰC VẬT VÀ ĐỘNG VẬT43

Bài 15. Lá, thân, rễ của thực vật	43
Bài 16. Hoa và quả	46
Bài 17. Thế giới động vật quanh em	49
Bài 18. Sử dụng hợp lí thực vật và động vật	52
Bài 19. Ôn tập chủ đề Thực vật và động vật	54

CHỦ ĐỀ: CON NGƯỜI VÀ SỨC KHOẺ56

Bài 20. Cơ quan tiêu hoá	56
Bài 21. Cơ quan tuần hoàn	59
Bài 22. Cơ quan thần kinh	62
Bài 23. Thức ăn, đồ uống có lợi cho cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn, thần kinh	65
Bài 24. Thực hành: Tìm hiểu chất và hoạt động có hại cho cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn, thần kinh	68
Bài 25. Ôn tập chủ đề Con người và sức khoẻ	70

CHỦ ĐỀ: TRÁI ĐẤT VÀ BẦU TRỜI72

Bài 26. Bốn phương trong không gian	72
Bài 27. Quả địa cầu - Mô hình thu nhỏ của Trái Đất	74
Bài 28. Trái Đất trong hệ Mặt Trời	76
Bài 29. Bề mặt Trái Đất	79
Bài 30. Ôn tập chủ đề Trái Đất và bầu trời	81

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh yêu quý!

Vở bài tập Tự nhiên và Xã hội 3 được biên soạn song hành cùng với sách giáo khoa Tự nhiên và Xã hội 3. Tên và nội dung các bài trong vở bài tập tương đồng với sách giáo khoa, giúp các em củng cố kiến thức đã học và phát triển năng lực tư duy sáng tạo, giải quyết vấn đề trong cuộc sống.

Nội dung các hoạt động học tập trong **Vở bài tập Tự nhiên và Xã hội 3** được trình bày với kênh hình phong phú, kết hợp nhiều hình thức hoạt động đa dạng như: viết, đánh dấu, vẽ, tô màu, điền từ, ghép,... hỗ trợ các em phát huy được tối đa năng lực và sở trường của bản thân.

Khi tham gia và thực hiện các hoạt động học tập trong **Vở bài tập Tự nhiên và Xã hội 3**, các em có thể tự do sáng tạo, làm ra được những sản phẩm học tập của riêng mình và tự đánh giá được quá trình học tập của bản thân.

Các em hãy cùng nhau khám phá và hoàn thành tốt các hoạt động trong vở bài tập này nhé!

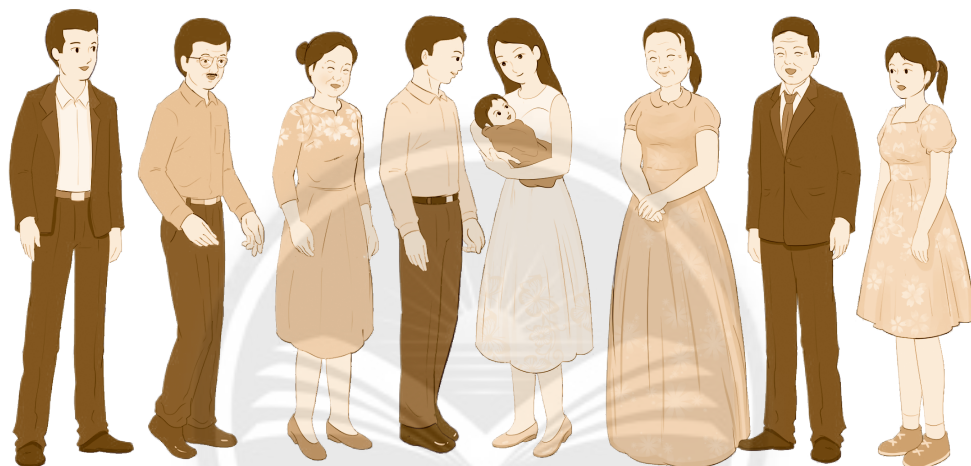
Các tác giả

Chủ đề: GIA ĐÌNH

Bài 1

HỌ NỘI, Họ NGOẠI

- 1 Quan sát hình và viết vào chỗ (...) để hoàn thành sơ đồ họ nội, họ ngoại của bạn Lan.

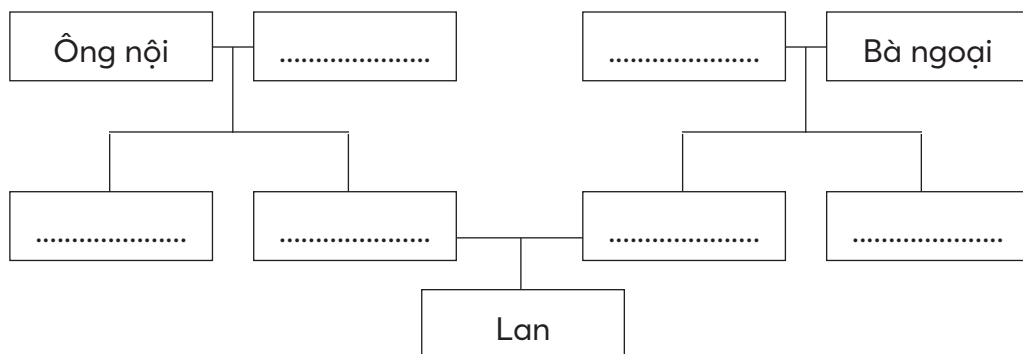
Họ nội của Lan

Bố mẹ Lan

Họ ngoại của Lan

Họ nội của Lan

Họ ngoại của Lan

Sơ đồ họ nội, họ ngoại của Lan

- 2 Viết cách xưng hô và tên gọi của một số thành viên trong gia đình họ nội, họ ngoại của em.

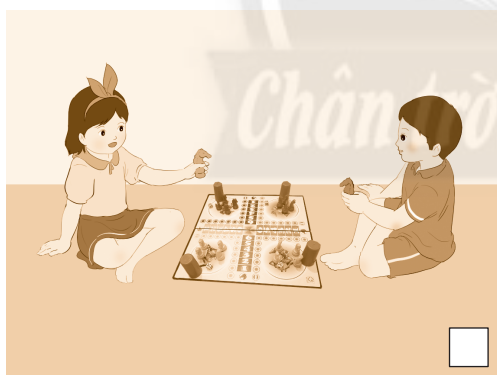
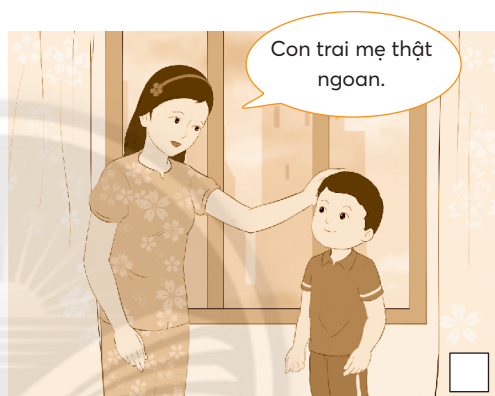
Ví dụ: Bác Hoà

.....

.....

.....

- 3 Điền số từ 1 đến 4 vào ☐ ở mỗi hình để chỉ thứ tự của một câu chuyện. Viết vào chỗ (...) điều em học được từ câu chuyện này.

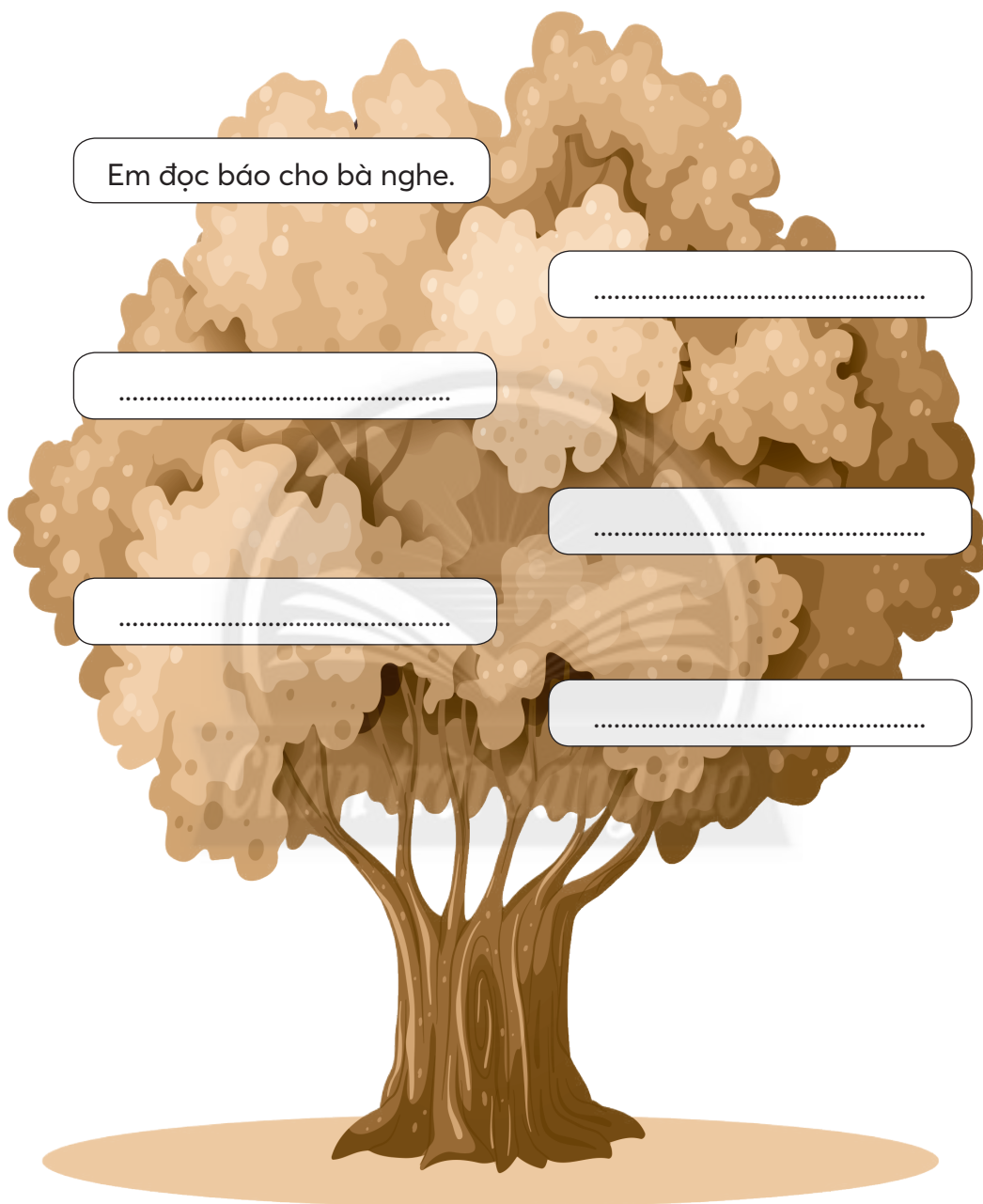
Điều em học được từ câu chuyện này:

.....

.....

.....

- 4 Viết vào chỗ (...) những việc em đã làm thể hiện sự quan tâm, yêu quý đối với những người trong gia đình hoặc họ hàng.

Bài 2

KỈ NIỆM ĐÁNG NHỚ CỦA GIA ĐÌNH

- 1** Viết vào chỗ (...) tên các sự kiện đã xảy ra trong gia đình của bạn An.

.....

.....

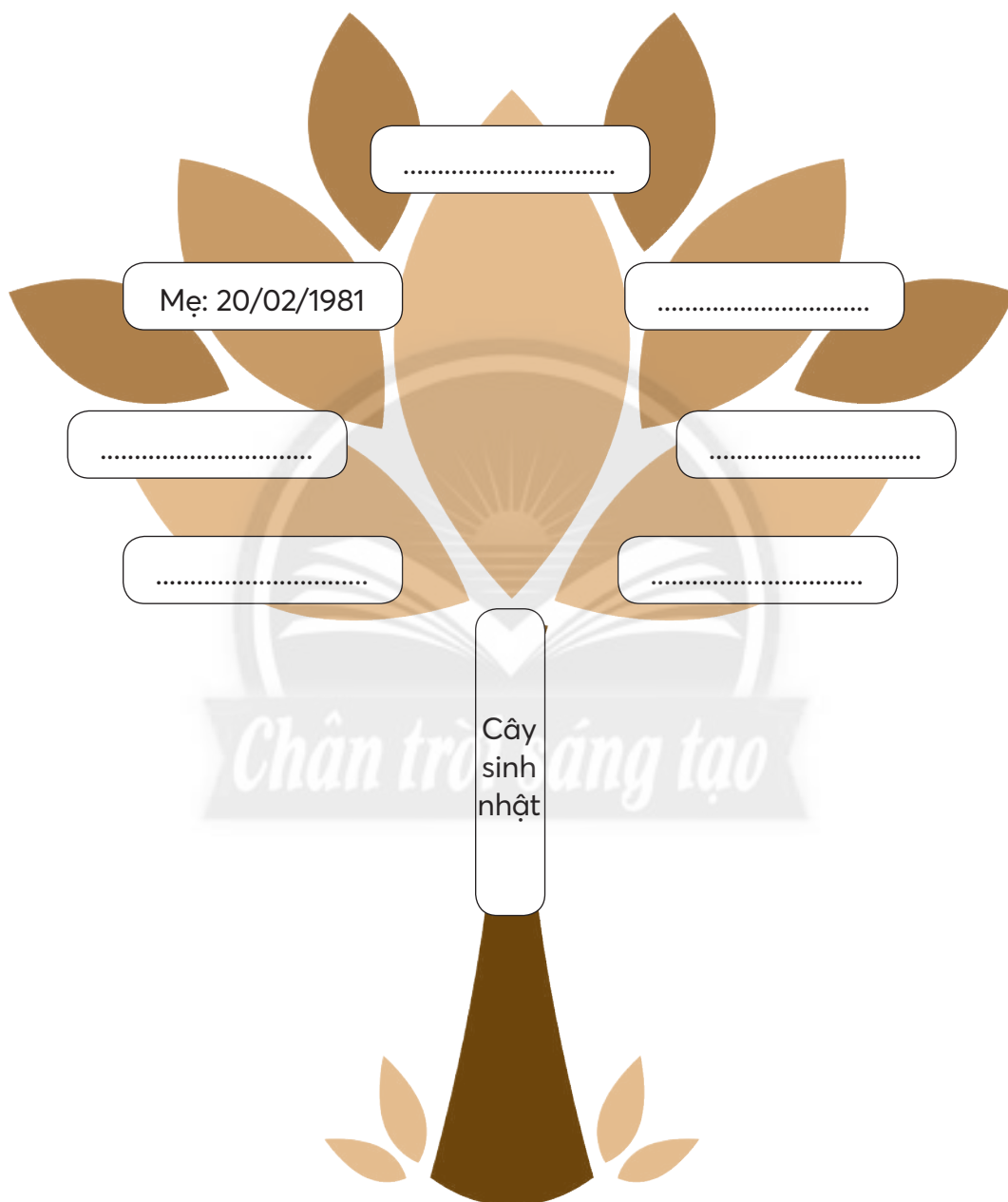

.....

.....

- 2** Viết vào chỗ (...) tên và ngày sinh nhật của các thành viên trong gia đình em.

- 3 Viết vào chỗ (...) trên sơ đồ đường thời gian về hai sự kiện quan trọng của gia đình em.

Thời gian		
Sự kiện		

- 4 Vẽ hoặc dán ảnh chụp của em ở hai độ tuổi khác nhau vào ô trống. Viết vào chỗ (...) sự thay đổi của em theo thời gian.

Theo thời gian, em đã

.....

.....

.....

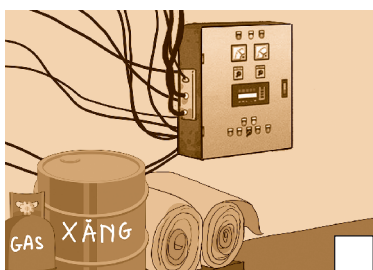
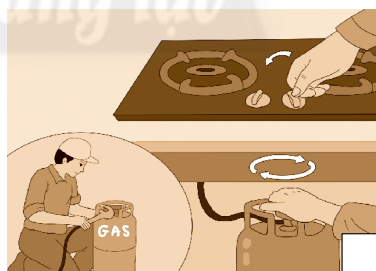
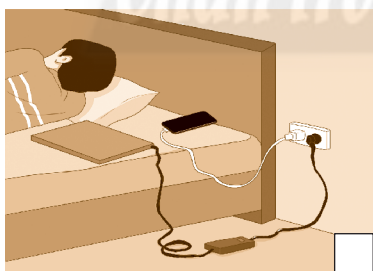
Bài 3

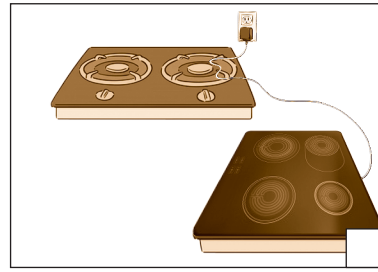
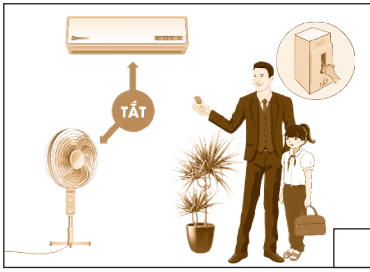
PHÒNG TRÁNH HOẢ HOẠN KHI Ở NHÀ

- 1 Khoanh vào những vật có thể dẫn đến cháy nhà trong hình sau.

- 2 Đánh ✓ vào ☐ dưới tranh chỉ việc làm đúng, dấu ✗ vào ☐ dưới tranh chỉ việc làm không đúng để phòng tránh hoả hoạn xảy ra.

3 Viết vào chỗ (...) những việc cần làm để thoát khỏi hoả hoạn.

.....

.....

.....

.....

- 4 Tô màu vào những đồ dùng mà các chú lính cứu hoả thường sử dụng khi có hoả hoạn xảy ra. Viết 3 đến 5 câu để bày tỏ suy nghĩ của em về nghề lính cứu hoả.

Chân trời sáng tạo

.....

.....

.....

.....

.....

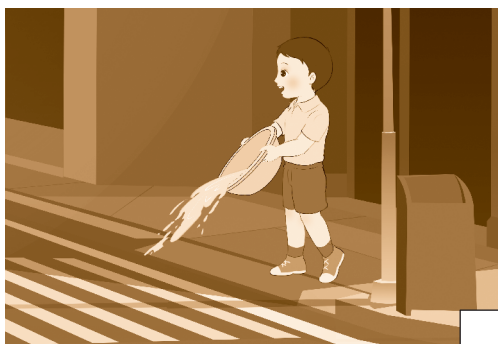
Bài 4

GIỮ VỆ SINH XUNG QUANH NHÀ

1 Viết chữ đ vào ☐ ở ý đúng, chữ s vào ☐ ở ý sai.

- ☐ Chỉ người lớn mới cần giữ vệ sinh xung quanh nhà.
- ☐ Giữ vệ sinh xung quanh nhà giúp không khí trong lành và phòng tránh bệnh tật.
- ☐ Khơi thông cống rãnh để muỗi không có nơi ẩn nấp.
- ☐ Phát quang bụi rậm, vệ sinh xung quanh nhà sẽ ảnh hưởng không tốt đến hàng xóm.

2 Đánh dấu ✓ vào ☐ ở những hình chỉ việc làm đúng giúp giữ vệ sinh xung quanh nhà ở.

3 Quan sát các khu vực xung quanh nơi em ở và hoàn thành những nội dung trong bảng sau.

Các khu vực	Đánh giá mức độ vệ sinh sạch sẽ (tô màu vào số lượng sao phù hợp)	Việc em có thể làm để nơi ở luôn sạch đẹp, vệ sinh
Xung quanh nhà	☆☆☆☆☆	
Cống, rãnh	☆☆☆☆☆	
Nguồn nước	☆☆☆☆☆	
Chuồng trại	☆☆☆☆☆	
.....	☆☆☆☆☆	

4 Nếu có mặt trong các tình huống sau thì em sẽ nói gì? Viết vào chỗ (...) lời khuyên của em.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

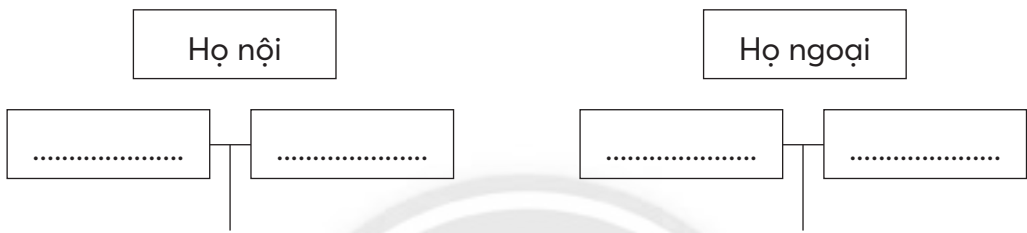
.....

.....

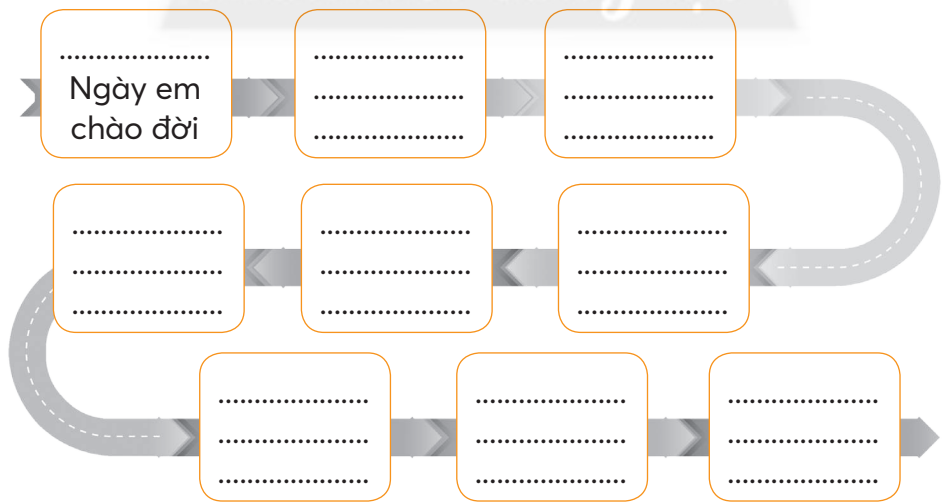
Bài 5

ÔN TẬP CHỦ ĐỀ GIA ĐÌNH

1 Vẽ thêm và viết vào chỗ (...) để hoàn thành sơ đồ Mối quan hệ họ hàng nội, ngoại của em.

2 Viết vào chỗ (...) tên và thông tin các ngày kỉ niệm, sự kiện quan trọng của em từ lúc mới sinh đến hiện nay.

- 3 Đánh số từ 1 đến 4 vào ☐ bên cạnh mỗi hình để chỉ thứ tự phù hợp với các bước thoát khỏi hỏa hoạn khi có cháy xảy ra.

- 4 Viết một câu tuyên truyền mọi người cùng giữ gìn vệ sinh xung quanh nơi ở.

Tích cực hành động vì một khu phố xanh – sạch – đẹp.

.....

.....

.....

Chủ đề: TRƯỜNG HỌC

Bài 6

CHÚNG EM THAM GIA CÁC HOẠT ĐỘNG XÃ HỘI CỦA TRƯỜNG

- 1 Quan sát việc làm của mọi người trong hình và viết vào chỗ (...) tên của hoạt động đó.

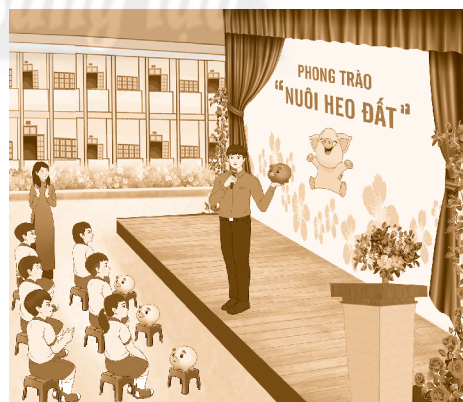
.....

.....

.....

.....

2 Nối mỗi hình với một ô chữ phù hợp.

Bằng việc làm thiết thực, chúng ta hãy giữ cho môi trường trong lành, sạch đẹp.

Thực hiện đúng luật giao thông để đảm bảo an toàn cho chính mình và mọi người xung quanh khi tham gia giao thông.

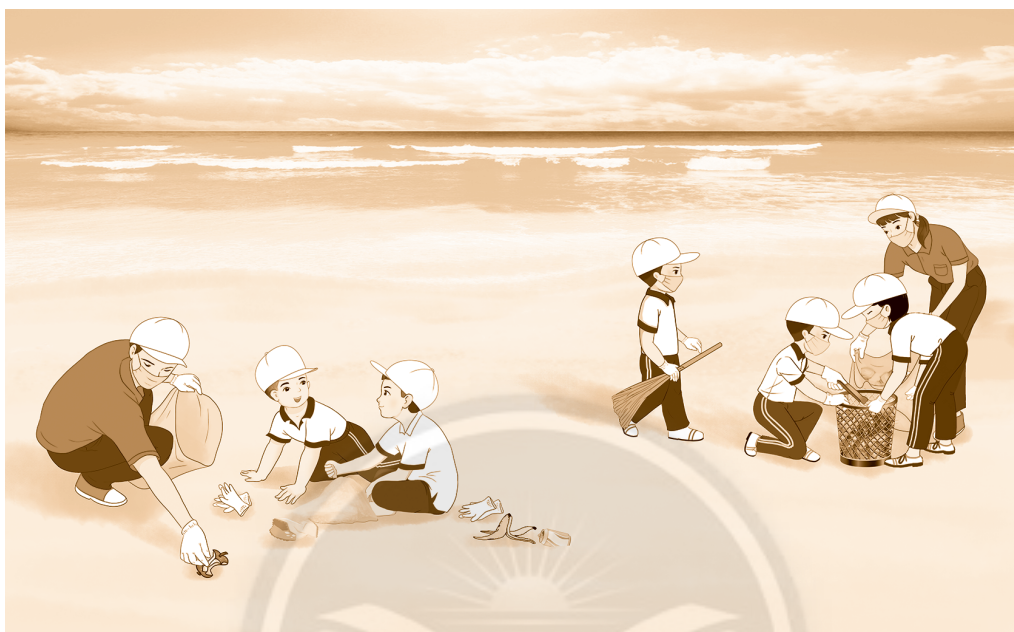

Thực hiện phòng chống dịch bệnh để bảo vệ sức khỏe cho mọi người.

3 Viết về một hoạt động xã hội em đã tham gia ở trường theo những gợi ý sau.

Tên hoạt động		
Thời gian diễn ra hoạt động	Các việc làm cụ thể	Ý nghĩa
.....		
.....		
.....		

- 4 Khoanh màu xanh vào hình những bạn có hành vi đúng, khoanh màu đỏ vào hình những bạn có hành vi chưa phù hợp trong các hình sau.

- 5** Nối các nét đứt với nhau và tô màu để hoàn thành bức tranh sau.
Viết vào chỗ (...) ý nghĩa của bức tranh.

Ý nghĩa của bức tranh này là:

.....

.....

.....

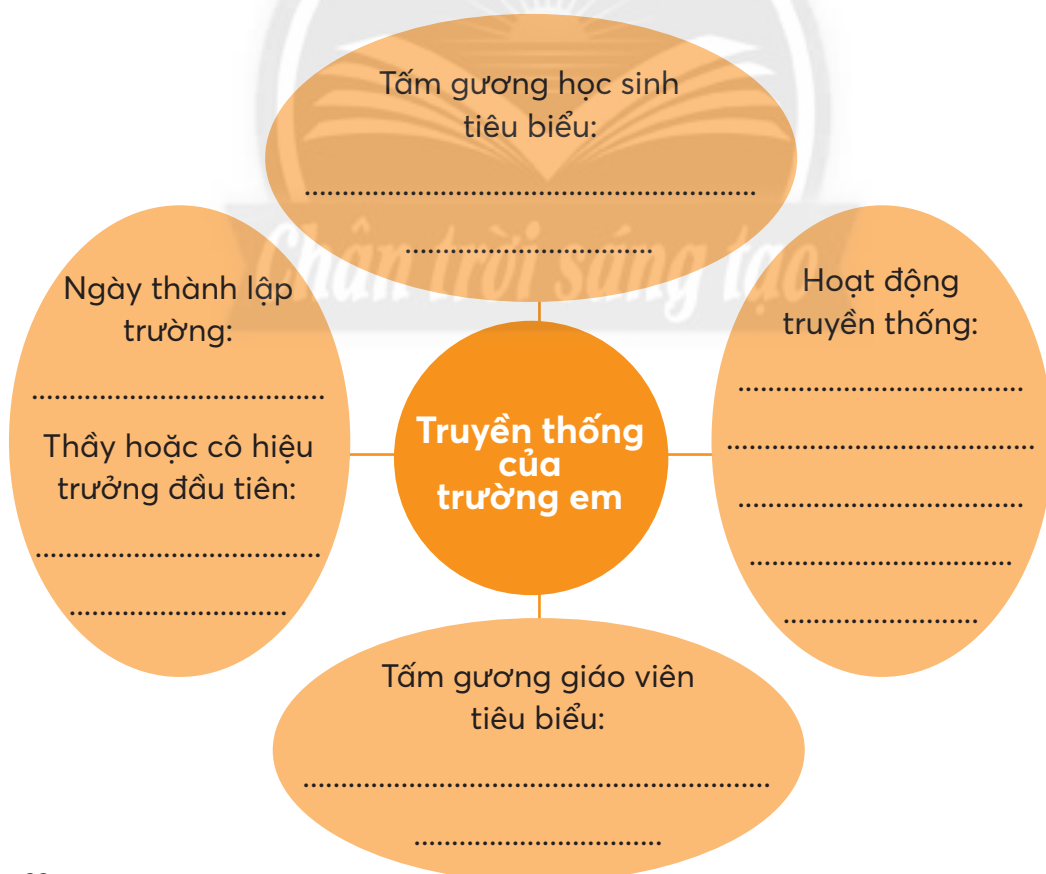
Bài 7

TRUYỀN THỐNG CỦA TRƯỜNG EM

1 Đánh dấu ✓ vào ☐ trước tên các hoạt động truyền thống thường được tổ chức ở trường em.

- ☐ A. Hoạt động thể dục thể thao.
- ☐ B. Hoạt động văn nghệ.
- ☐ C. Phong trào "Rèn chữ giữ vở".
- ☐ D. Phong trào đọc sách.
- ☐ E. Phong trào "Tương thân tương ái".

2 Viết vào chỗ (...) nội dung phù hợp để giới thiệu về truyền thống của trường em theo gợi ý sau.

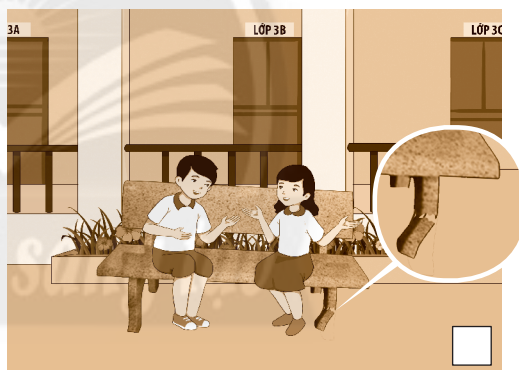
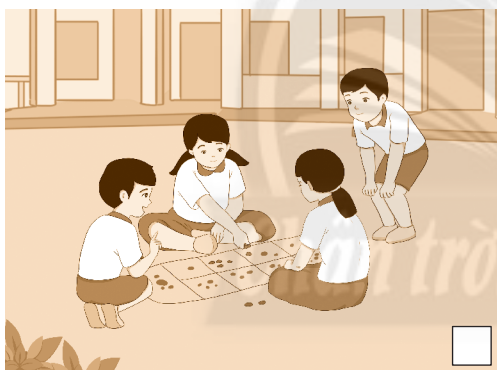
3 Viết vào những tình cảm của em, vào những mong ước của em về ngôi trường đang học.

TRƯỜNG HỌC EM YÊU	
TÌNH CẢM CỦA CHÚNG EM	CHÚNG EM MONG ƯỚC
	

Bài 8

THỰC HÀNH: GIỮ AN TOÀN VÀ VỆ SINH TRƯỜNG HỌC

- 1 Viết dấu + vào ☐ ở hình chỉ tình huống an toàn, dấu - vào ☐ ở hình chỉ tình huống không an toàn.

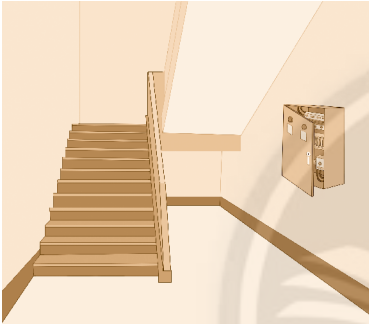
- 2 Khảo sát sự an toàn của trường học và hoàn thành phiếu khảo sát sau.

PHIẾU KHẢO SÁT			
Khu vực khảo sát	Thực trạng	Nguyên nhân	Đề xuất giải pháp
.....			
.....			

.....			
.....			
.....			

3 Viết vào chỗ (...) đề xuất của em để đảm bảo an toàn trong các trường hợp sau.

Đề xuất của em

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

4 Nếu là nhân vật trong các tình huống sau, em sẽ làm gì? Viết vào chỗ (...) cách ứng xử của em.

.....

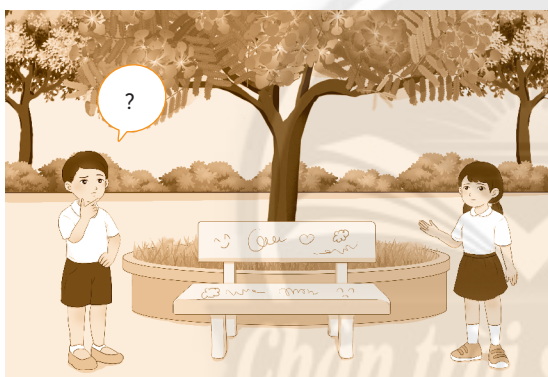
.....

.....

.....

.....

.....

.....

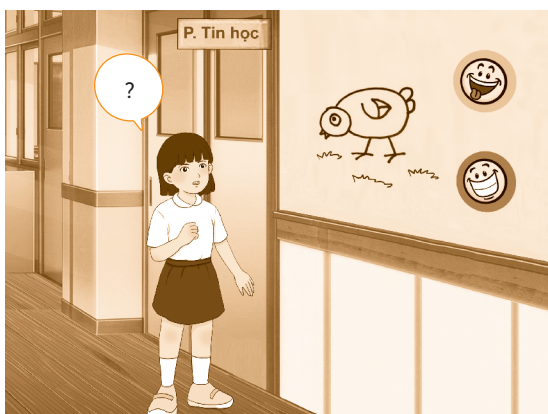
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bài 9

ÔN TẬP CHỦ ĐỀ TRƯỜNG HỌC

1 Nói và viết theo mẫu.

Giữ vệ sinh
môi trường

Ý nghĩa

Giúp môi trường
sạch sẽ, trong lành.

Thăm trẻ
em
mồ côi

.....
.....

Tham
quan Bảo tàng
Lịch sử

.....
.....

2 Viết vào chỗ (...) những việc em đã làm và sẽ làm để phát huy truyền thống của nhà trường.

Em đã làm:

.....
.....

.....
.....

Em sẽ làm:

.....
.....

.....
.....

- 3 Khoanh vào hình bạn sẽ gặp nguy hiểm trong mỗi hình sau. Viết vào chỗ (...) lời khuyên của em dành cho bạn.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 4 Dán ảnh, vẽ hoặc viết về những thay đổi của trường em sau những ý kiến đề xuất về việc đảm bảo an toàn, vệ sinh trường học.

Chân trời sáng tạo

Chủ đề: CỘNG ĐỒNG ĐỊA PHƯƠNG

Bài 10

DI TÍCH LỊCH SỬ – VĂN HOÁ VÀ CẢNH QUAN THIÊN NHIÊN

1 Viết tên các di tích lịch sử – văn hoá và cảnh quan thiên nhiên vào cột phù hợp trong bảng sau.

Vịnh Hạ Long (Quảng Ninh)

Thánh địa Mỹ Sơn (Quảng Nam)

Hoàng thành Thăng Long (Hà Nội)

Ruộng bậc thang (Hà Giang)

Phố cổ Hội An (Quảng Nam)

Cố đô Hoa Lư (Ninh Bình)

Di tích lịch sử – văn hoá	Cảnh quan thiên nhiên
.....	
.....	
.....	
.....	

2 Vẽ 😊 vào ○ dưới hình chỉ việc làm em đồng tình, vẽ ☹️ vào ○ dưới hình chỉ việc làm em không đồng tình.

Chân trời sáng tạo

- 3 Viết những điều em cần lưu ý khi đến tham quan các di tích lịch sử – văn hoá hoặc cảnh quan thiên nhiên.

Khi tham quan các di tích lịch sử – văn hoá hoặc cảnh quan thiên nhiên, chúng ta nhớ:

.....

.....

.....

- 4 Vẽ (hoặc dán ảnh) và viết từ hai đến ba câu mô tả một di tích lịch sử – văn hoá hoặc cảnh quan thiên nhiên ở địa phương em.

.....

.....

.....

Bài 11

HOẠT ĐỘNG SẢN XUẤT Ở ĐỊA PHƯƠNG EM

1 Nối mỗi hình ở cột A với một hình sản phẩm phù hợp ở cột B.

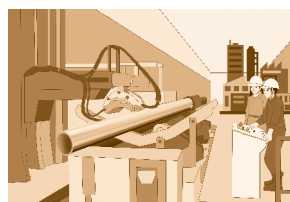
A

B

2 Nối các hình với tên hoạt động sản xuất phù hợp.

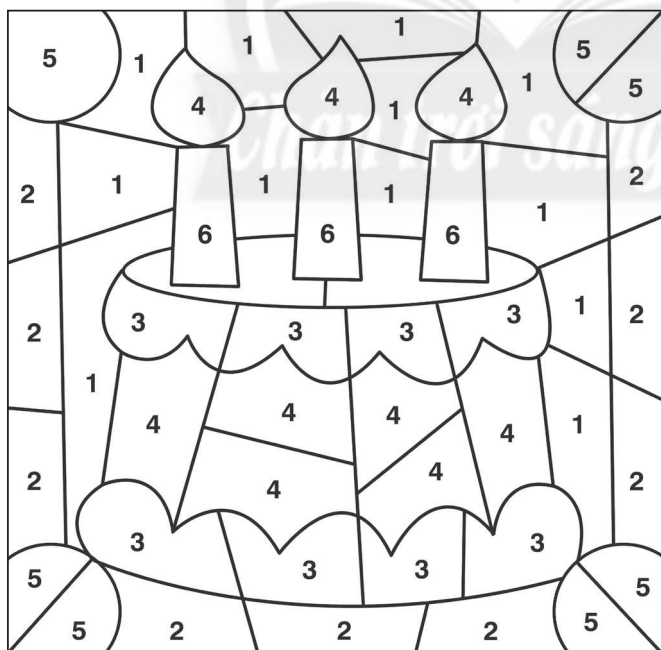
Nông nghiệp

Công nghiệp

Thủ công

3 Tô màu theo số và đánh dấu × vào ☐ phù hợp.

- 1 – màu xanh da trời
- 2 – màu xanh lá cây
- 3 – màu hồng
- 4 – màu vàng
- 5 – màu cam
- 6 – màu tím

a) Sản phẩm trong hình là

☐ quần áo.

☐ bánh kem.

☐ ghế.

b) Hoạt động để làm ra sản phẩm đó là

☐ làm bánh.

☐ lắp ráp ô tô.

☐ may mặc.

c) Đây là sản phẩm của hoạt động sản xuất

☐ công nghiệp.

☐ nông nghiệp.

☐ thủ công.

4 Viết tên một số hoạt động sản xuất có ở địa phương em vào bảng sau.

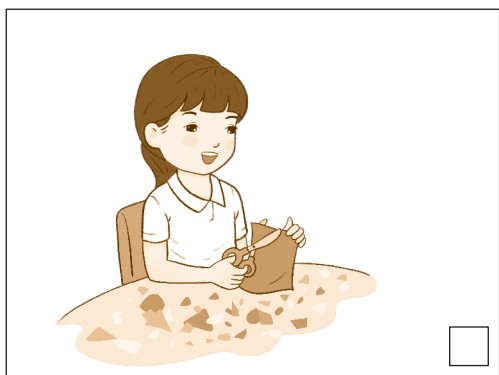
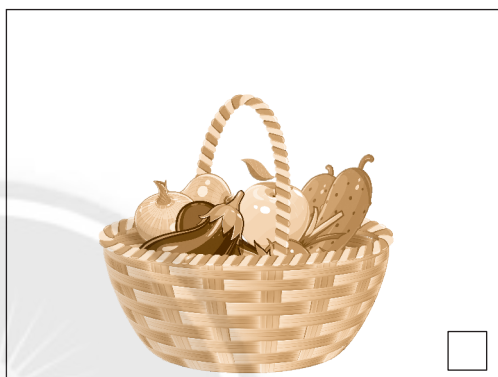
Hoạt động sản xuất	Sản phẩm
– May mặc	– Quần áo
.....	
.....	
.....	
.....	

Chân trời sáng tạo

Bài 12

TIÊU DÙNG TIẾT KIỆM VÀ BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG

1 Đánh dấu ✓ vào ☐ ở hình thể hiện việc làm tiêu dùng tiết kiệm và bảo vệ môi trường.

- 2** Viết vào chỗ (...) những việc em và gia đình đã làm thể hiện tiêu dùng tiết kiệm và bảo vệ môi trường.

.....

.....

.....

.....

- 3** Viết vào chỗ (...) lời khuyên của em dành cho bạn trong tình huống sau.

Em không thích hai cái áo này nữa vì đã mặc một lần rồi.

?

.....

.....

.....

.....

.....

- 4** Thực hành làm ống đựng bút. Viết vào chỗ (...) ý nghĩa của việc làm này.

Bước 1: Chuẩn bị lõi cuộn giấy vệ sinh, keo sữa, bìa các-ton, kéo, bút màu.

Bước 2: Thực hiện

①

②

③

Bước 3: Trang trí và hoàn thành sản phẩm

Việc làm này sẽ

.....

Bài 13

THỰC HÀNH: KHÁM PHÁ CUỘC SỐNG XUNG QUANH EM

- 1 Khoanh vào những vật dụng em cần chuẩn bị để tham gia thực hành.

- 2 Viết những việc em nên làm và không nên làm khi đi thực hành vào bảng sau.

Nên	Không nên

3 Viết vào chỗ (...) những điều em học được sau khi đi thực hành.

Thông tin em thu thập được	Cảm xúc, suy nghĩ của em
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

4 Viết một câu khẩu hiệu thể hiện sự tôn trọng, giữ gìn di tích lịch sử – văn hoá hoặc cảnh quan thiên nhiên và trang trí khẩu hiệu đó.

.....

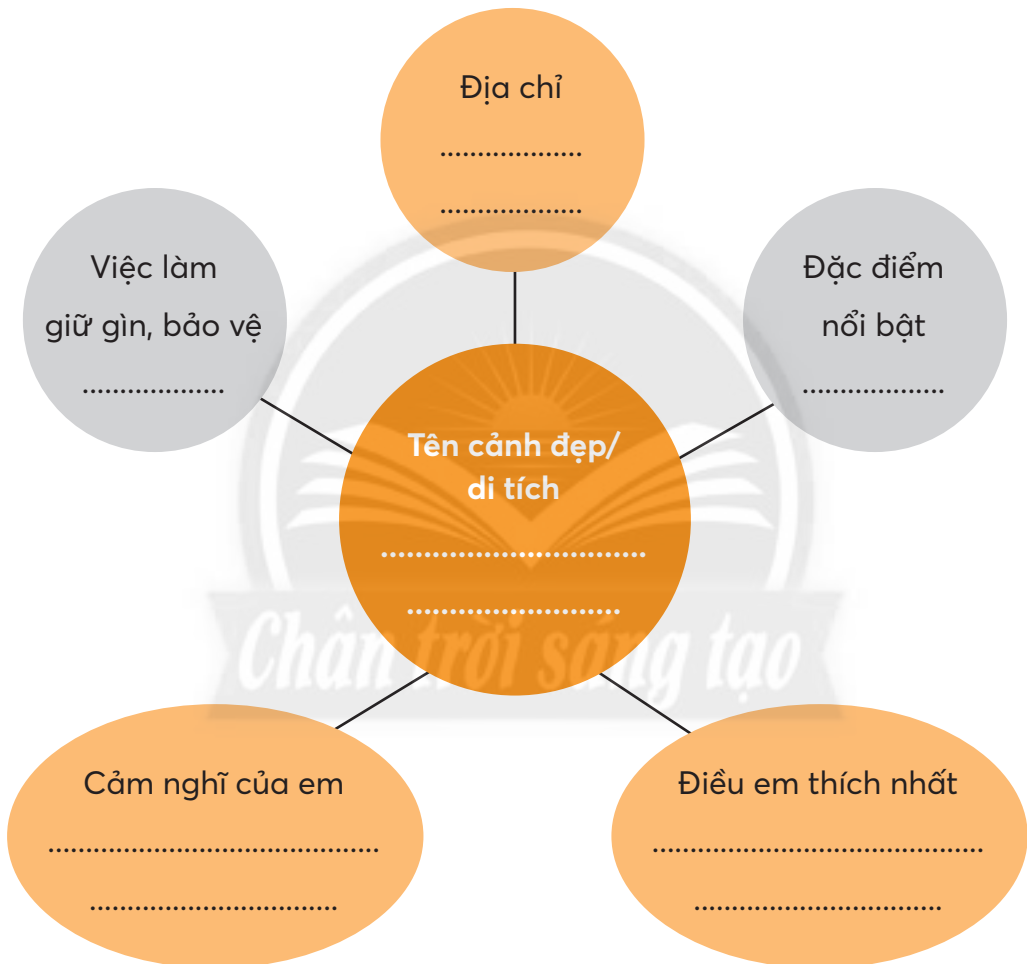
.....

.....

.....

ÔN TẬP CHỦ ĐỀ CỘNG ĐỒNG ĐỊA PHƯƠNG

1 Chọn một trong hai sơ đồ và viết nội dung phù hợp vào chỗ (...).

Sơ đồ giới thiệu về một cảnh quan thiên nhiên hoặc di tích lịch sử – văn hoá của địa phương em

Tên hoạt động
sản xuất

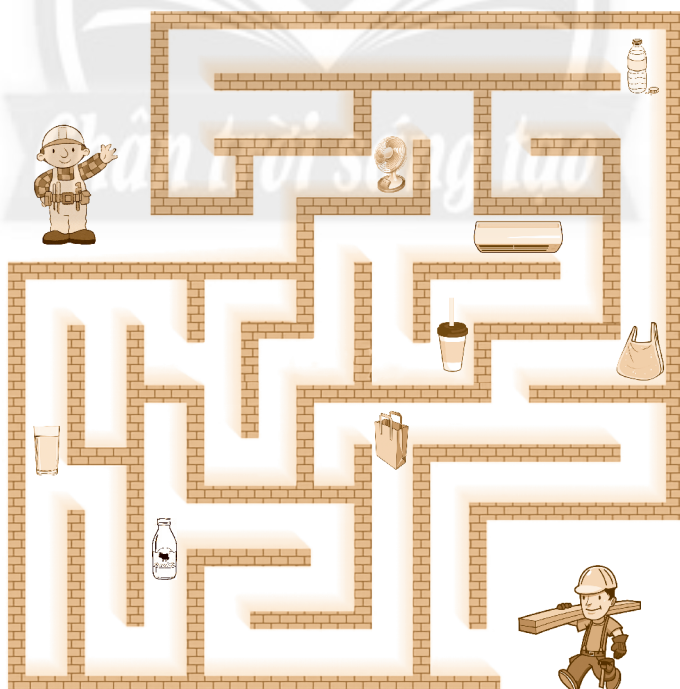
Các
hoạt
động

Sản
phẩm

Ích lợi

Sơ đồ giới thiệu về một hoạt động sản xuất tại địa phương em

- 2** Hãy giúp chú thợ bên dưới tìm được đường vận chuyển vật liệu lên cho chú thợ ở trên bằng cách đi theo các sản phẩm giúp tiêu dùng tiết kiệm và bảo vệ môi trường.

- 3 Theo em, bạn Nam nên làm gì trong tình huống sau? Viết vào chỗ (...) lời khuyên của em.

Mình nên làm gì với những vỏ chai này nhỉ?

Lời khuyên của em

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 4 Vẽ tranh tuyên truyền mọi người xung quanh cùng thực hiện tiêu dùng tiết kiệm và bảo vệ môi trường.

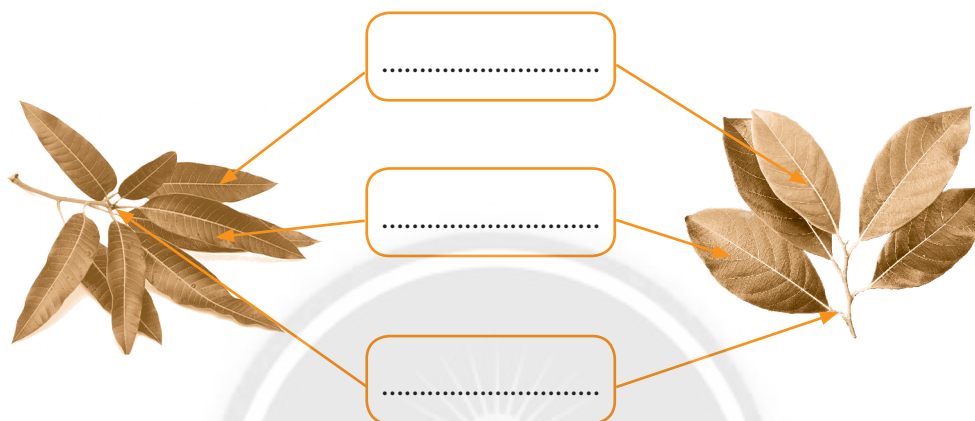

Chủ đề: THỰC VẬT VÀ ĐỘNG VẬT

Bài 15

LÁ, THÂN, RỄ CỦA THỰC VẬT

1 Viết vào chỗ (...) tên các bộ phận chính của các lá cây trong hình.

2 Đánh dấu ✓ vào cột sao cho phù hợp với loại thân và rễ của các cây sau.

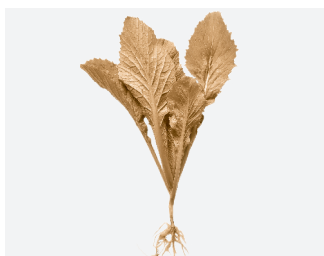
Cây lúa

Cây hành

Cây mít

Cây rau cải

Cây nhãn

Cây rau dền đỏ

Tên cây	Thân		Rễ	
	Thân thảo	Thân gỗ	Rễ cọc	Rễ chùm
Cây lúa				
Cây cà chua				
Cây mít				
Cây rau cải				
Cây nhãn				
Cây rau dền đỏ				

3 Quan sát vườn nhà em hoặc vườn trường và viết vào chỗ (...) trong bảng dưới đây tên một số loài cây cùng đặc điểm lá, thân, rễ.

STT	Loài cây	Màu sắc, hình dạng của lá	Loại thân	Loại rễ
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				

4 Đánh dấu ✓ vào ☐ trước các phát biểu đúng.

- ☐ Lá sen hình tròn, cuống lá dài.
- ☐ Cây tre có rễ chùm.
- ☐ Cây ổi có thân thảo, mọc đứng.
- ☐ Cây mướp đắng (khổ qua) có thân leo.
- ☐ Cây rau xà lách có rễ cọc đâm sâu vào lòng đất.
- ☐ Cây bèo hoa dâu có rễ chùm.

5 Viết vào chỗ (...) lời giải thích của em cho mỗi tình huống sau.

a. Bạn Nam cắm một cành hoa hồng bị héo vào lọ nước. Sau một thời gian, cành hoa tươi trở lại vì

.....
.....
.....

b. Bạn Lan nhổ cây mít con nhưng không cẩn thận làm đứt nhiều rễ. Khi trồng sang chỗ mới cây bị héo và chết vì

.....
.....
.....

1 Viết vào chỗ (...) tên bộ phận của các hoa dưới đây.

Hoa sen

.....

.....

.....

.....

Hoa râm bụt

.....

.....

.....

.....

Hoa li

.....

.....

.....

.....

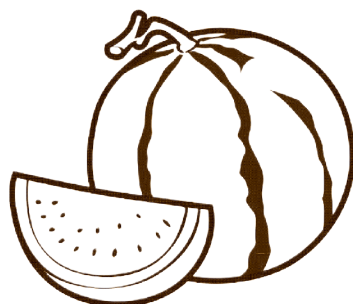
- 2** Viết vào chỗ (...) tên và tô màu các quả. Nối các bộ phận chính sao cho phù hợp với vị trí trên mỗi hình.

Vỏ quả

Thịt quả

Hạt

- 3** Điền số vào ☐ sao cho phù hợp với thứ tự của quá trình hạt trở thành cây cà chua có quả chín trên sơ đồ dưới đây.

1

2

3

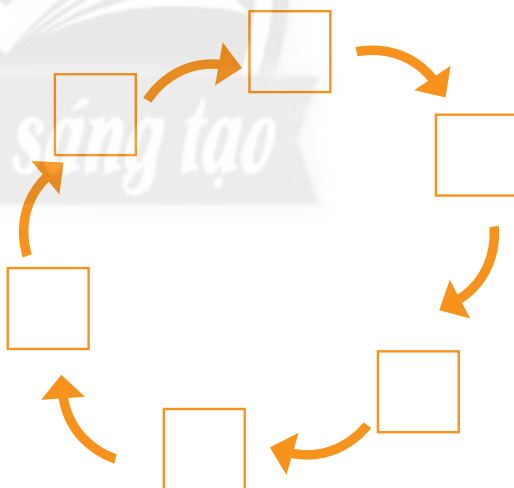
4

5

6

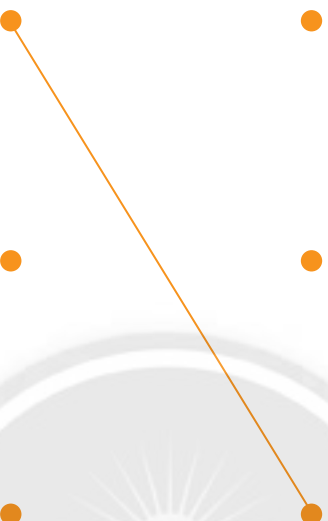
4 Nối hoa ở cột A sao cho phù hợp với quả ở cột B.

(A)

(B)

5 Viết vào chỗ (...) lời khuyên của em dành cho bạn Nam trong mỗi tình huống dưới đây.

a. Nam ăn chuối và vứt vỏ ra đường phía trước nhà.

.....

b. Nam cho em Lan (3 tuổi) ăn quả nhãn có cả hạt.

.....

Bài

17

THẾ GIỚI ĐỘNG VẬT QUANH EM

- 1
- Quan sát hình và viết vào chỗ (...) để hoàn thành nội dung trong bảng sau (theo mẫu).

Tên con vật	Đầu	Mình	Chân	Cánh	Đuôi	Vây	Kích thước
Con lợn (heo)	x	x	4 chân		x		Lớn
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							

2 Đánh dấu ✓ vào ☐ trước các phát biểu đúng.

- ☐ Chim hoả mi có hai cánh, hai chân, sống trên cạn, biết bay.
- ☐ Chim đà điểu có hai cánh, hai chân, biết bay.
- ☐ Cá chép sống dưới nước, di chuyển bằng vây và đuôi.
- ☐ Thằn lằn có bốn chân, có khả năng bám trên tường rất tốt.
- ☐ Ngựa vằn có hai chân, sống ở các đồng cỏ, lông có màu sặc sỡ.

3 Ghi tên các con vật dưới đây vào chỗ (...) sao cho phù hợp dựa vào lớp bao phủ bên ngoài của chúng (vảy, lông vũ, lông mao).

Lông vũ

.....

.....

.....

Lớp
bao phủ

Lông mao

.....

.....

.....

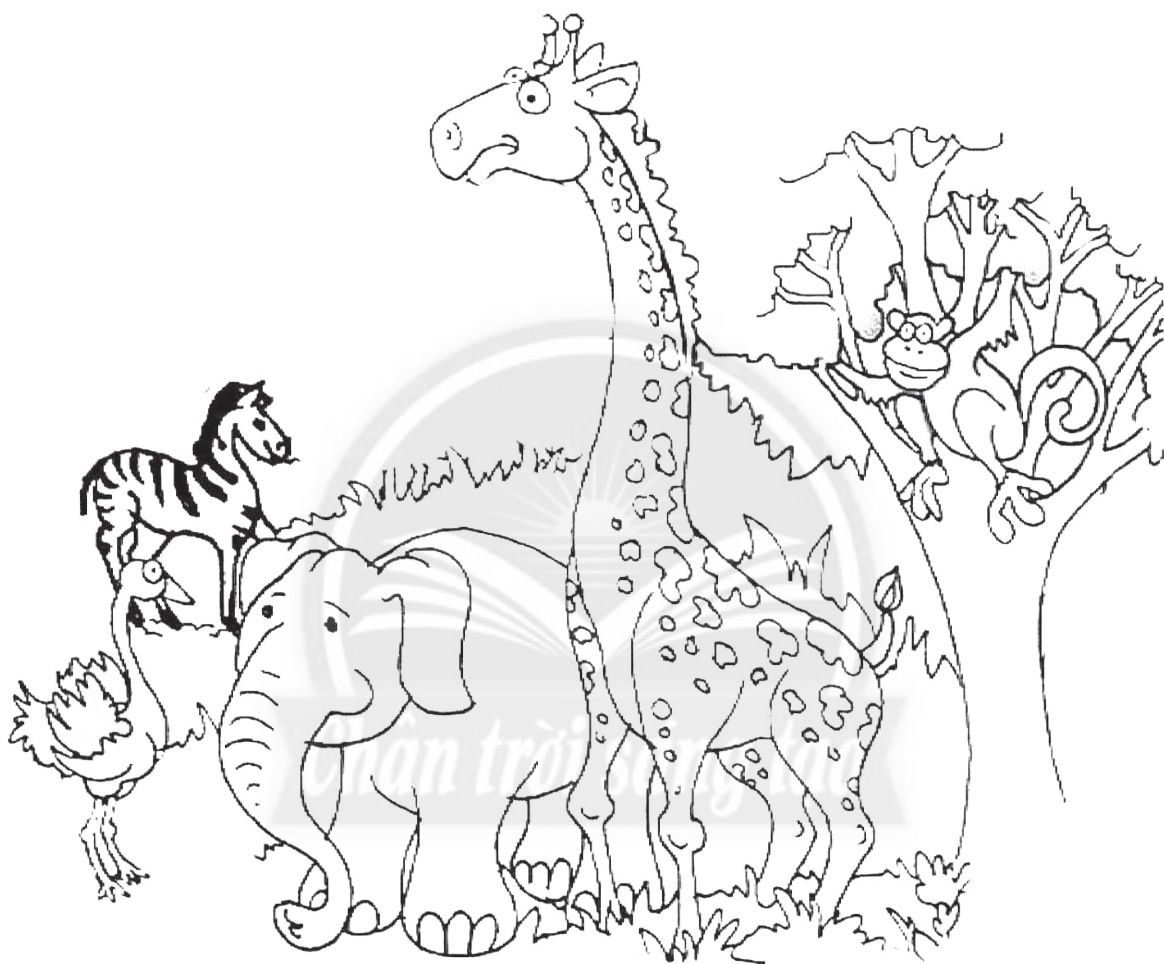
Vảy

.....

.....

.....

- 4 Tô màu các động vật trong bức tranh dưới đây và viết vào chỗ (...) tên của các động vật đó.

Tên của các động vật trong bức tranh là:
.....
.....

Bài 18

SỬ DỤNG HỢP LÝ THỰC VẬT VÀ ĐỘNG VẬT

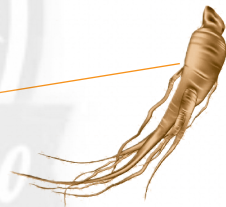
1 Đánh dấu ✓ vào ☐ trước những việc nên làm, dấu X vào ☐ trước những việc không nên làm để sử dụng hợp lý thực vật và động vật.

- ☐ Chặt phá rừng làm nương rẫy.
- ☐ Săn bắt, buôn bán động vật hoang dã.
- ☐ Tưới nước và chăm sóc cho cây xanh.
- ☐ Trồng cây để tạo bóng mát trong sân trường.
- ☐ Chỉ ăn thịt, ít ăn rau và hoa quả.
- ☐ Trồng hoa trên các lối đi để làm đẹp cho thôn xóm.
- ☐ Đánh bắt cá con để làm thức ăn.

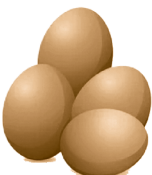
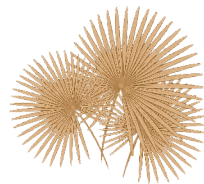
2 Nối hình với ô chữ phù hợp (theo mẫu).

LÀM THUỐC

LÀM THỨC ĂN

LÀM VẬT DỤNG

- 3 Viết vào chỗ (...) lời khuyên của em dành cho các bạn trong tình huống sau.

Lời khuyên của em:

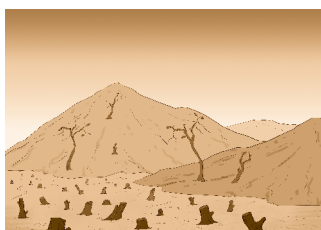
.....

.....

.....

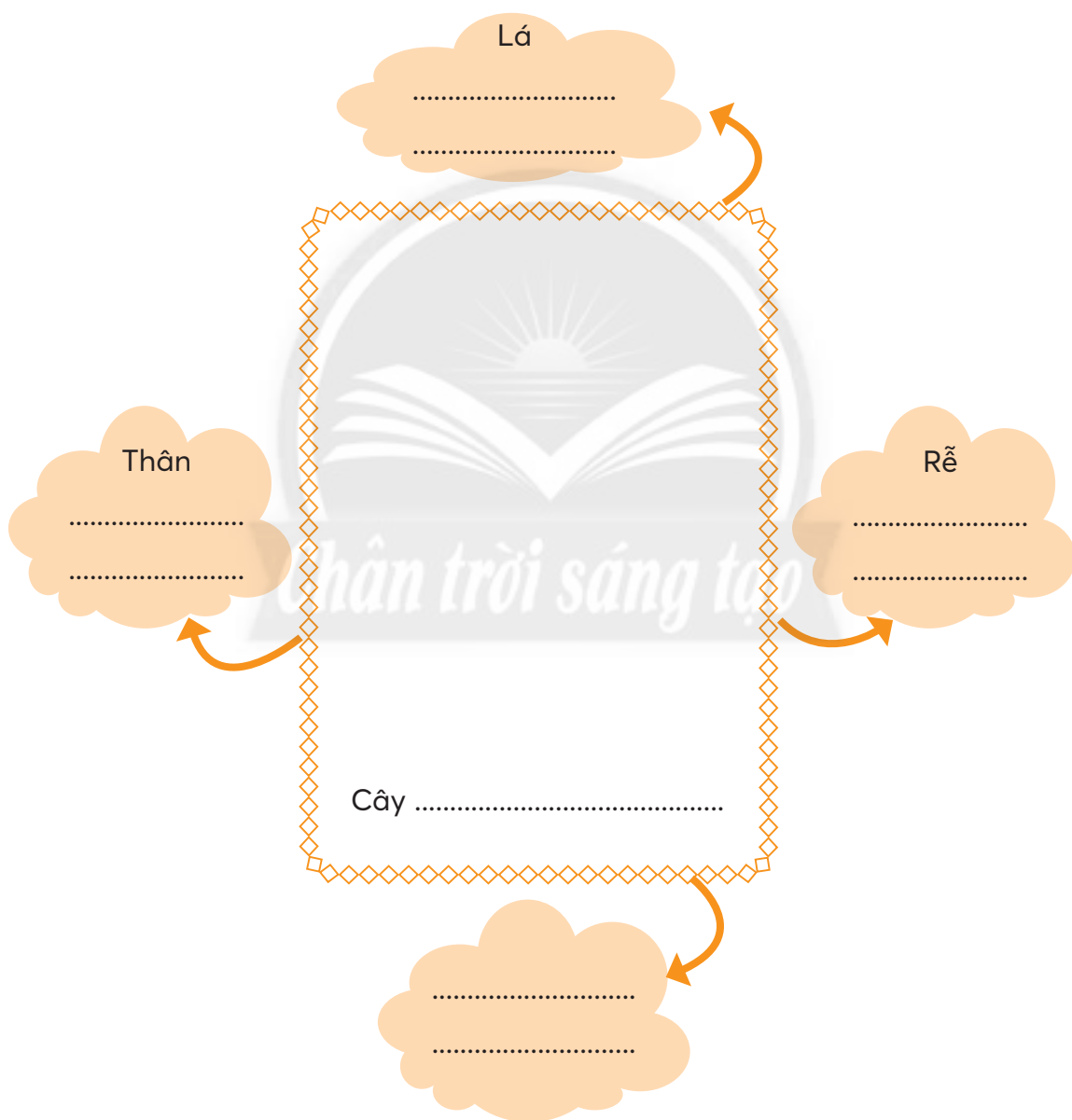
.....

- 4 Vẽ 😊 vào ○ dưới hình chỉ việc làm em đồng tình, vẽ ☹ vào ○ dưới hình chỉ việc làm em không đồng tình.

ÔN TẬP CHỦ ĐỀ THỰC VẬT VÀ ĐỘNG VẬT

- 1 Vẽ hoặc dán tranh một loài cây vào ô trung tâm và điền vào chỗ (...) đặc điểm lá, thân, rễ của cây đó để hoàn thành sơ đồ tư duy dưới đây.

- 2** Vẽ hoặc dán tranh một con vật mà em yêu thích và viết vào chỗ (...) những thông tin về con vật đó.

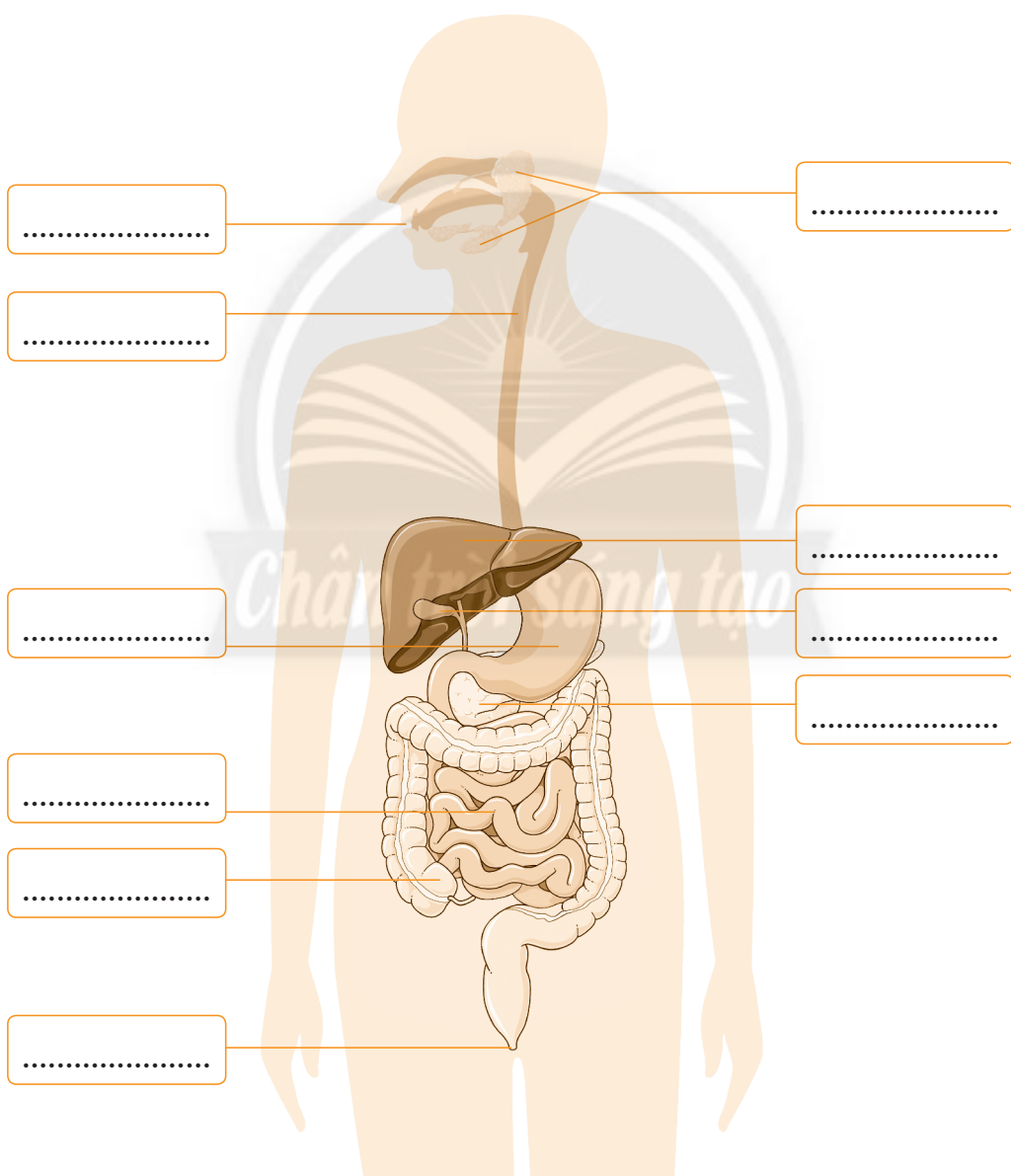

- Đây là con..... Nó có các bộ phận là
-
- Con di chuyển bằng.....
- và nó có ích lợi là.....
-

Bài 20

CƠ QUAN TIÊU HOÁ

- 1 Viết vào chỗ (...) tên các bộ phận của cơ quan tiêu hoá để hoàn thành sơ đồ dưới đây.

2 Nối tên các bộ phận ở cột A với chức năng ở cột B sao cho phù hợp.

A

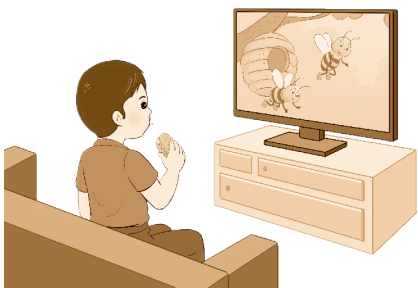
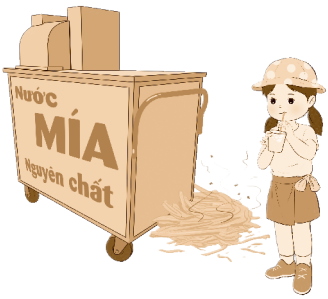
B

Miệng	●	●	nhào trộn và biến một phần thức ăn thành chất dinh dưỡng.
Thực quản	●	●	nhận các chất cặn bã từ ruột non đưa xuống, cô đặc thành phân.
Dạ dày	●	●	hấp thu chất dinh dưỡng vào máu nuôi cơ thể.
Ruột non	●	●	nghiền nhỏ, nhào trộn và tắm ướt thức ăn nhờ nước bọt.
Ruột già	●	●	dẫn thức ăn từ miệng xuống dạ dày.
Hậu môn	●	●	đưa phân ra ngoài cơ thể.

3 Viết chữ đ vào ☐ trước phát biểu đúng, chữ s vào ☐ trước phát biểu chưa đúng.

- ☐ Chỉ cần ăn một loại thức ăn yêu thích là cơ thể đã có đủ chất dinh dưỡng.
- ☐ Ăn chậm, nhai kĩ sẽ giúp cơ thể hấp thu các chất dinh dưỡng trong thức ăn được tốt hơn.
- ☐ Nếu vừa ăn no đã chạy nhảy thì bạn có thể bị đau bụng.
- ☐ Bạn không cần nhai kĩ thức ăn trước khi nuốt vì dạ dày sẽ giúp bạn nghiền nát thức ăn.
- ☐ Vệ sinh, chăm sóc răng miệng tốt giúp cho quá trình tiêu hoá được hiệu quả hơn.
- ☐ Để cung cấp đủ chất dinh dưỡng cho cơ thể, bạn có thể ăn bất cứ lúc nào bạn muốn.

- 4 Viết vào chỗ (...) lời khuyên của em dành cho bạn trong mỗi tình huống sau.

Tình huống 1	Tình huống 2
	
Lời khuyên của em:	Lời khuyên của em:
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

- 5 Tô màu mặt 😊 trước việc em đã làm được, tô màu mặt ☹ trước việc em chưa làm được.

- 😊 ☹ Ăn đủ ba bữa chính mỗi ngày.
- 😊 ☹ Không nô đùa, chạy nhảy sau khi ăn no.
- 😊 ☹ Ăn phối hợp nhiều loại thức ăn.
- 😊 ☹ Ăn chậm, nhai kĩ.
- 😊 ☹ Ăn uống hợp vệ sinh.

Bài 21

CƠ QUAN TUẦN HOÀN

1 Nối các cơ quan ở cột A với chức năng ở cột B sao cho phù hợp.

A

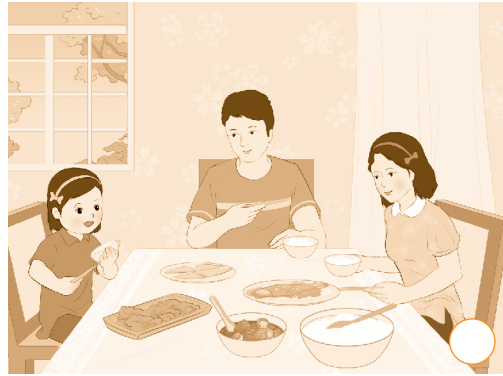
B

Tim	•	•	đưa máu từ các cơ quan của cơ thể về tim.
Động mạch	•	•	nối động mạch với tĩnh mạch trong cơ thể.
Tĩnh mạch	•	•	co bóp đẩy máu đi khắp cơ thể.
Mao mạch	•	•	đưa máu từ tim đến các cơ quan của cơ thể.

2 Đếm nhịp mạch đập của em trong một phút và viết lại thông tin vào chỗ (...) trong bảng dưới đây.

Trạng thái	Số nhịp mạch đập	Nhận xét
Bình thường		
Sau khi chạy, nhảy, vận động mạnh		

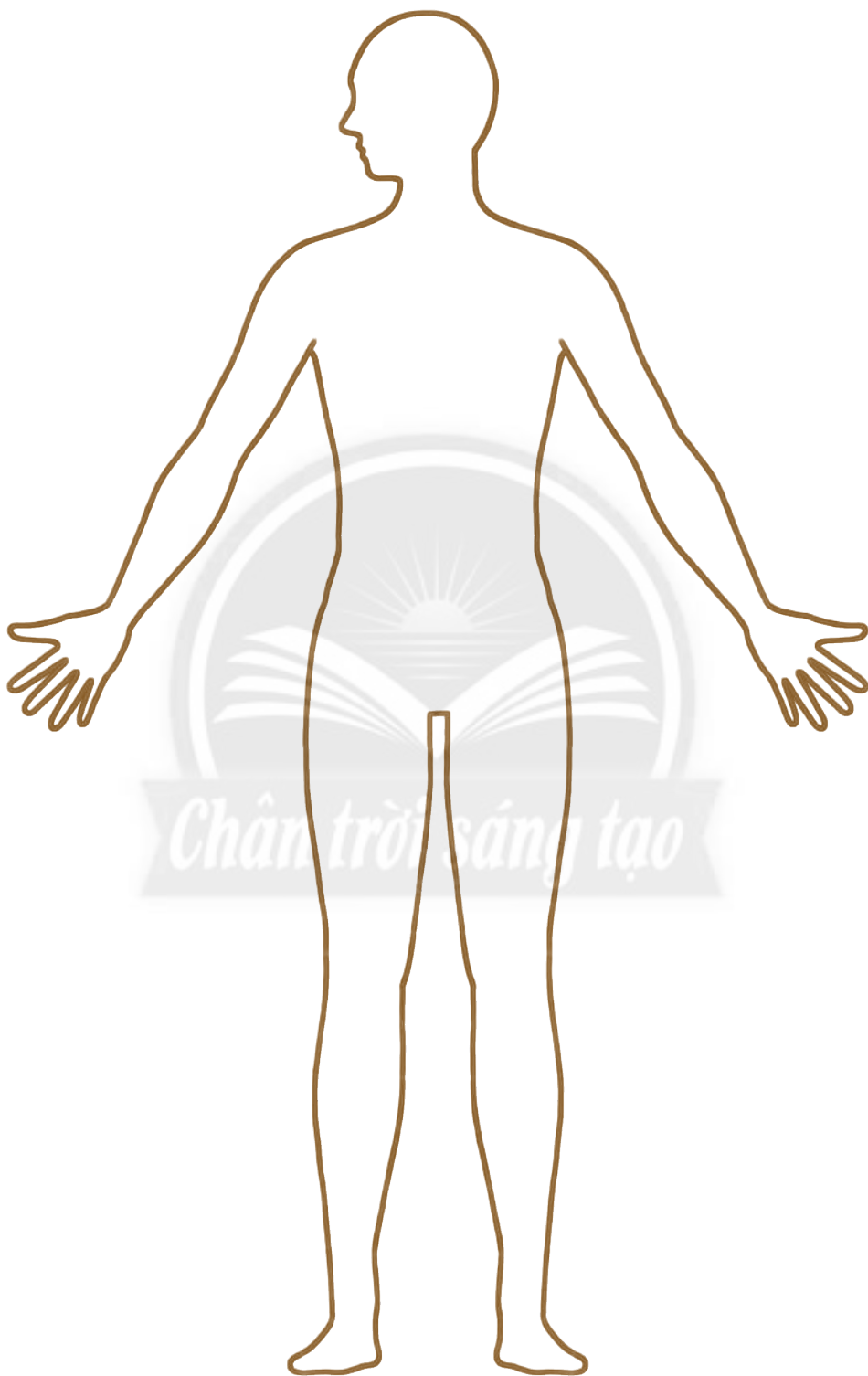
3 Vẽ ☺ vào ☐ ở hình chỉ việc nên làm, vẽ ☹ vào ☐ ở hình chỉ việc không nên làm để chăm sóc, bảo vệ cơ quan tuần hoàn.

4 Viết chữ đ vào ☐ trước nội dung đúng, chữ s vào ☐ trước nội dung chưa đúng.

- ☐ Ở người có các mạch máu là: động mạch, tĩnh mạch, mao mạch.
- ☐ Nếu bị viêm họng, viêm phế quản kéo dài và lặp lại nhiều lần thì có thể dẫn đến mắc bệnh thấp tim.
- ☐ Tăng huyết áp không phải là bệnh về tim mạch.
- ☐ Đi tất, mặc quần áo quá chật có ảnh hưởng đến việc lưu thông của máu trong cơ thể.
- ☐ Lao động nặng, quá sức không ảnh hưởng đến cơ quan tuần hoàn.

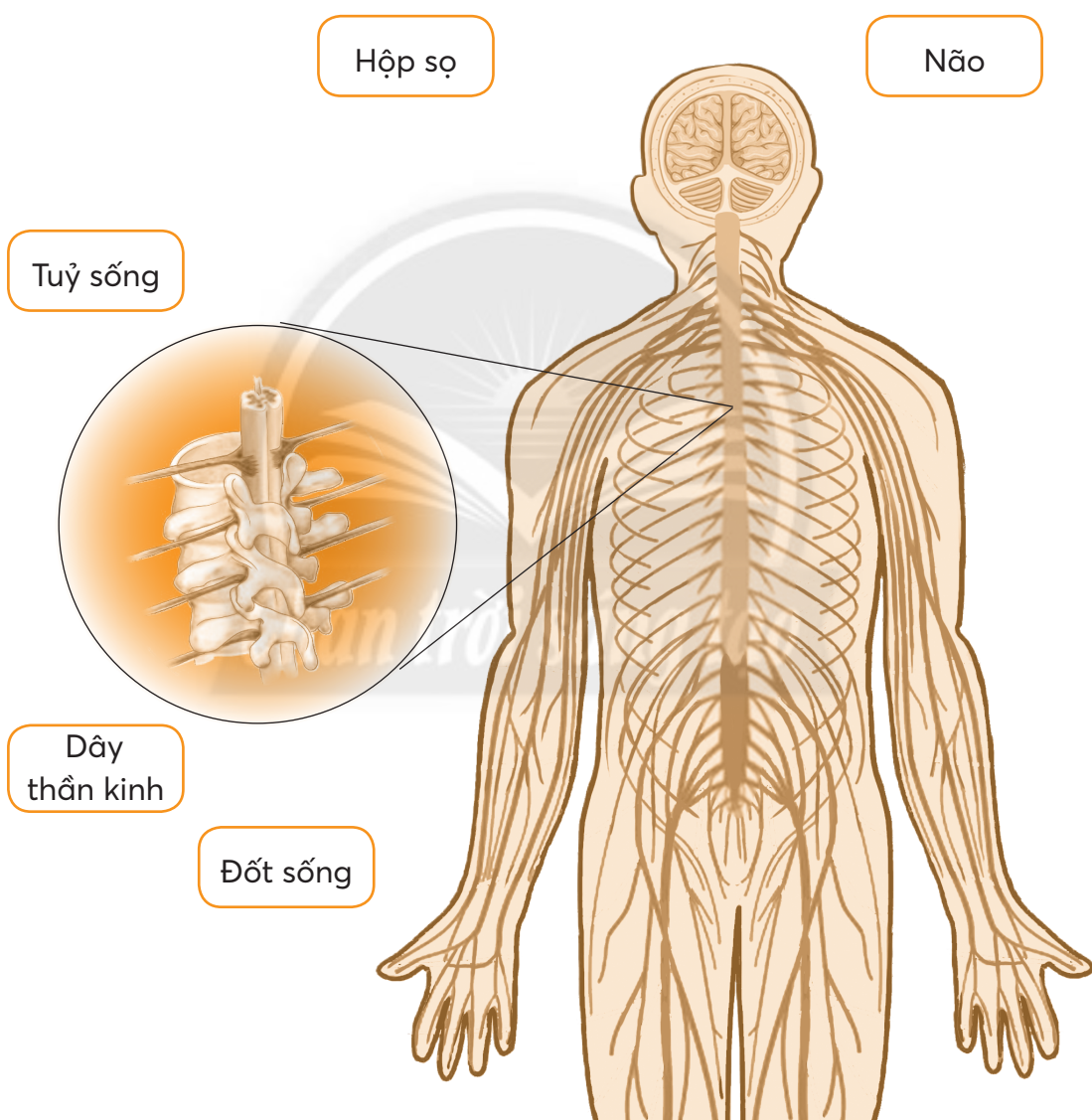
5 Vẽ tim và các mạch máu vào hình sau.

Bài 22

CƠ QUAN THẦN KINH

1 Nối tên các bộ phận với vị trí phù hợp trên hình sau.

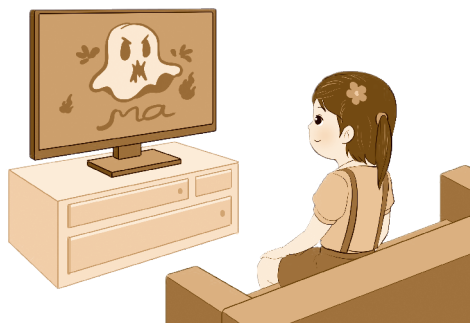
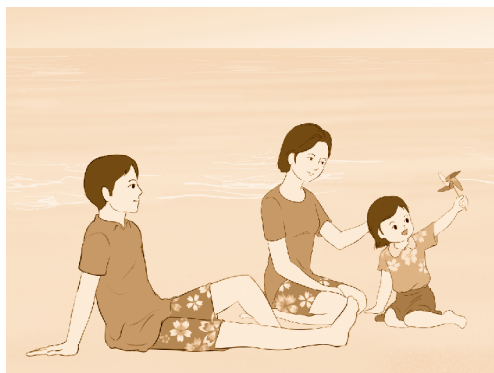
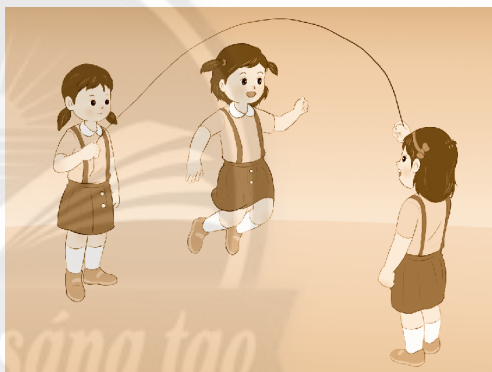
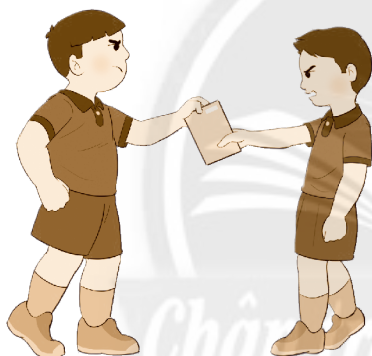
2 Nhớ lại một hoạt động mà em đã thực hiện và viết vào chỗ (...) nội dung phù hợp.

– Tên hoạt động:

– Các bộ phận của cơ thể tham gia thực hiện hoạt động:

– Các bộ phận của cơ quan thần kinh đã điều khiển hoạt động này:

3 Tô màu vào ☺ dưới việc làm có ảnh hưởng tốt, tô màu vào ☹ dưới việc làm có ảnh hưởng xấu đến trạng thái cảm xúc của mỗi người.

4 Đánh dấu ✓ vào ☐ trước những việc làm có lợi cho cơ quan thần kinh mà em đã thực hiện.

- ☐ Ăn đa dạng và phối hợp nhiều loại thức ăn.
- ☐ Đi ngủ sớm, đúng giờ.
- ☐ Sống vui vẻ với mọi người xung quanh.
- ☐ Đoàn kết, yêu quý bạn bè.
- ☐ Tập thể dục, thể thao hằng ngày.
- ☐ Không chơi game, sử dụng máy tính, điện thoại,... quá 2 giờ trong một ngày.
- ☐ Việc làm khác.....

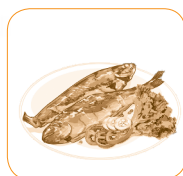
5 Viết vào chỗ (...) để hoàn thành bảng thời gian biểu dưới đây.

THỜI GIAN BIỂU		
Họ và tên:		
Thời gian	Công việc, hoạt động	
Buổi sáng		
Buổi trưa		
Buổi chiều		
Buổi tối		

Bài 23

THỨC ĂN, ĐỒ UỐNG CÓ LỢI CHO CƠ QUAN TIÊU HOÁ, TUẦN HOÀN, THẦN KINH

1 Vẽ 😊 vào ○ dưới thức ăn, đồ uống có lợi, vẽ ☹️ vào ○ dưới thức ăn, đồ uống có hại cho các cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn, thần kinh.

2 a. Vẽ hoặc dán ảnh thức ăn, đồ uống mà em thích nhất.

Thức ăn, đồ uống em thích nhất

b. Viết vào chỗ (...) nhận xét của em về thức ăn, đồ uống trên.

Nếu sử dụng thường xuyên thức ăn, đồ uống trên thì sẽ có
..... cho cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn, thần kinh vì.....
.....

Do đó, từ giờ em sẽthức ăn,
đồ uống này.

- 3 Lựa chọn những thức ăn, đồ uống có lợi cho cơ thể và viết vào chỗ (...) để xây dựng thực đơn trong ngày của em.

THỰC ĐƠN MỘT NGÀY CỦA EM		
Bữa sáng	Bữa trưa	Bữa tối
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

- 4 Nếu là bạn trai trong tình huống sau thì em sẽ khuyên bạn gái điều gì? Viết vào chỗ (...) lời khuyên của em.

Buổi tối, sau khi học bài xong, mình thích vừa nằm xem tivi, vừa ăn kẹo và uống nước ngọt.

.....

.....

.....

.....

Bài 24

THỰC HÀNH: TÌM HIỂU CHẤT VÀ HOẠT ĐỘNG CÓ HẠI CHO CƠ QUAN TIÊU HOÁ, TUẦN HOÀN, THẦN KINH

1 Đánh dấu ✓ vào ☐ trước những cách thức thu thập thông tin mà em sẽ thực hiện.

☐ Tìm kiếm trên mạng in-tơ-nét.

☐ Đọc sách, báo.

☐ Hỏi bố mẹ, người thân.

☐ Hỏi cán bộ y tế.

☐ Cách thức khác:.....

2 Viết vào chỗ (...) các thông tin về chất, hoạt động có hại đối với các cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn, thần kinh mà em thu thập được.

PHIẾU THU THẬP THÔNG TIN

Tên chất, hoạt động	Tác hại	Cách phòng tránh	Cách thu thập thông tin
<i>Ma túy</i>			
<i>Thức khuya</i>			
.....			

- 3 Viết, vẽ và trang trí trang báo “Sức khỏe” để tuyên truyền đến mọi người không sử dụng các chất gây hại và tránh những hoạt động không tốt cho cơ thể.

Bài 25

ÔN TẬP CHỦ ĐỀ CON NGƯỜI VÀ SỨC KHOẺ

- 1** Nối tên các bộ phận sao cho phù hợp với cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn, thần kinh.

Thực quản

Tuỷ sống

Dây
thần kinh

Hậu môn

Tim

Ruột

Cơ quan
tiêu hoá

Cơ quan
tuần hoàn

Cơ quan
thần kinh

Tuyến
tiêu hoá

Mạch máu

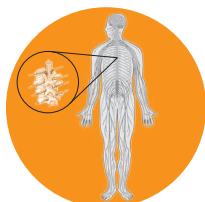
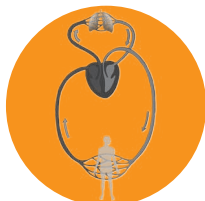
Miệng

Não

Dạ dày

- 2** Nối các hình ở cột A sao cho phù hợp với chức năng ở cột B.

A

B

Vận chuyển máu chứa ô-xi và các chất dinh dưỡng đi nuôi cơ thể, đồng thời vận chuyển máu chứa khí các-bô-níc và chất thải từ các cơ quan trong cơ thể ra ngoài.

Tiếp nhận, trả lời các kích thích từ bên trong và bên ngoài cơ thể; điều khiển và phối hợp với các cơ quan để thực hiện mọi hoạt động của cơ thể.

Biến đổi thức ăn, đồ uống thành các chất dinh dưỡng để nuôi cơ thể, đồng thời thải các chất cặn bã ra ngoài.

3 Viết vào chỗ (...) tên 3 loại thức ăn, đồ uống em thường xuyên sử dụng và 3 việc em làm hằng ngày có lợi cho cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn, thần kinh.

3 loại thức ăn, đồ uống mà em thường xuyên sử dụng có lợi cho cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn, thần kinh là:

.....

3 việc em làm hằng ngày có lợi cho cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn, thần kinh là:

.....

4 Viết vào chỗ (...) lời khuyên của em dành cho Nam trong tình huống sau.

Lời khuyên của em:

.....

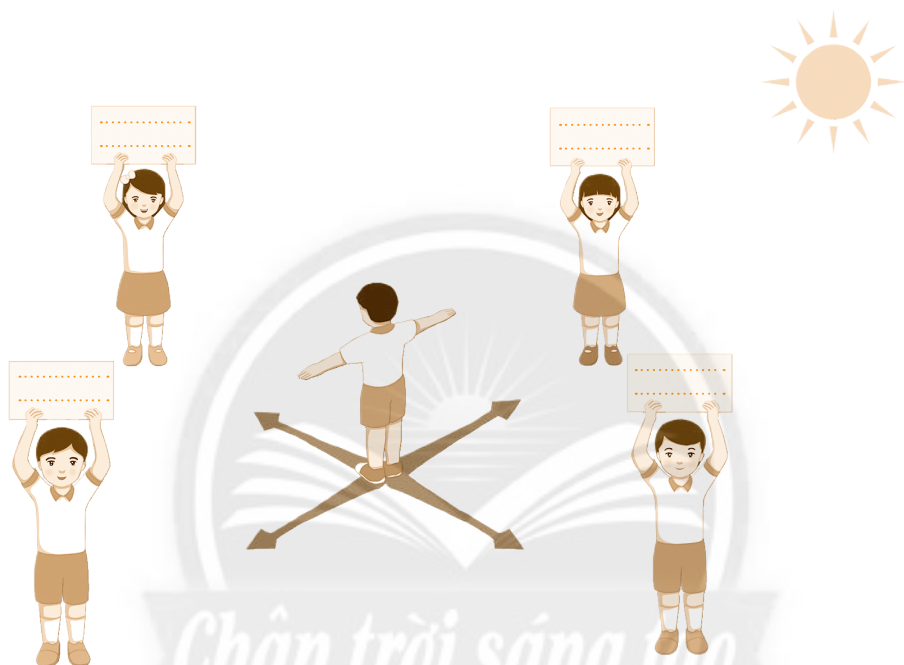
.....

Chủ đề: TRÁI ĐẤT VÀ BẦU TRỜI

Bài
26

BỐN PHƯƠNG TRONG KHÔNG GIAN

1 Quan sát hình và viết vào chỗ (...) tên các phương trong không gian

2 Quan sát hình Nam tập thể dục vào buổi sáng và điền vào chỗ (...).

- Cửa chính ngôi nhà của Nam quay về phương
- Nam đang quay mặt về phương

3 Quan sát la bàn và viết vào chỗ (...) tên các phương phù hợp.

4 Thực hiện trò chơi theo hướng dẫn, quan sát la bàn và điền vào chỗ (...).

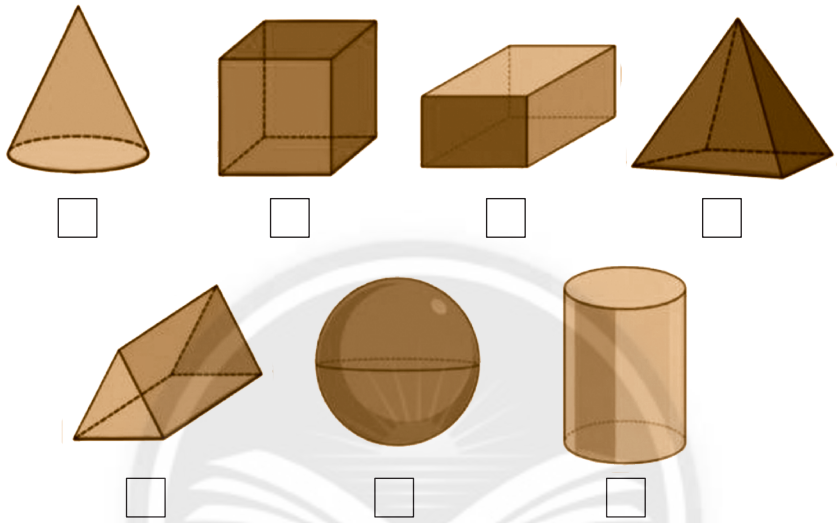
- Đặt hai ngón tay lên con rùa rồi bước về phía hồ nước:
Em đang đi về phương
- Đặt hai ngón tay trước ngôi nhà rồi bước về phương bắc:
Em sẽ gặp
- Đặt hai ngón tay cạnh hồ nước rồi bước về phương đông:
Em sẽ gặp
- Đặt hai ngón tay trước vườn hoa rồi bước về phía ngôi nhà:
Em đang đi về phương

Bài 27

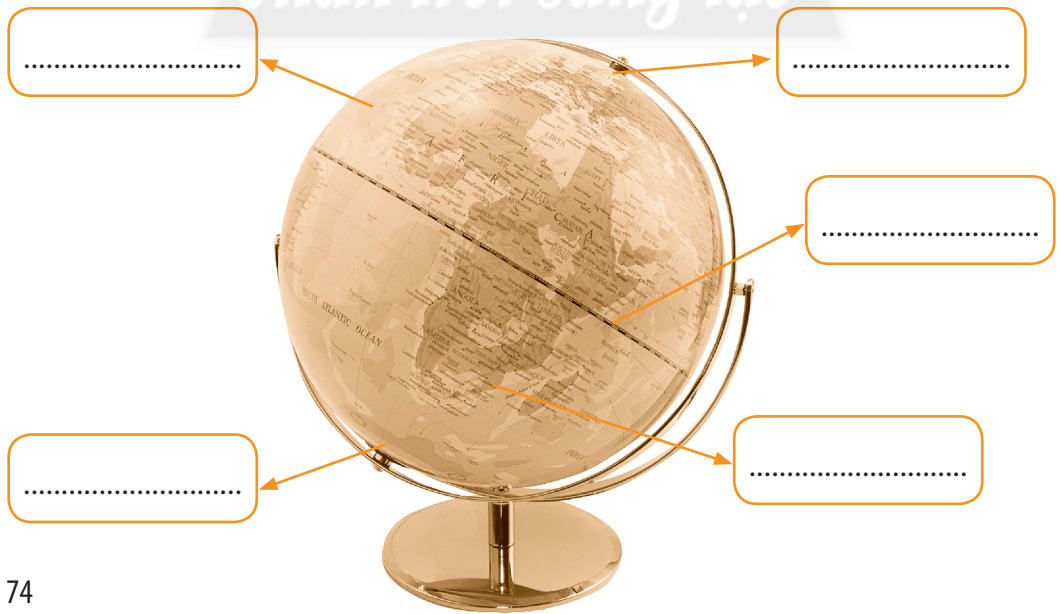
QUẢ ĐỊA CẦU – MÔ HÌNH THU NHỎ CỦA TRÁI ĐẤT

1 Chọn hình phù hợp với hình dạng của Trái Đất.

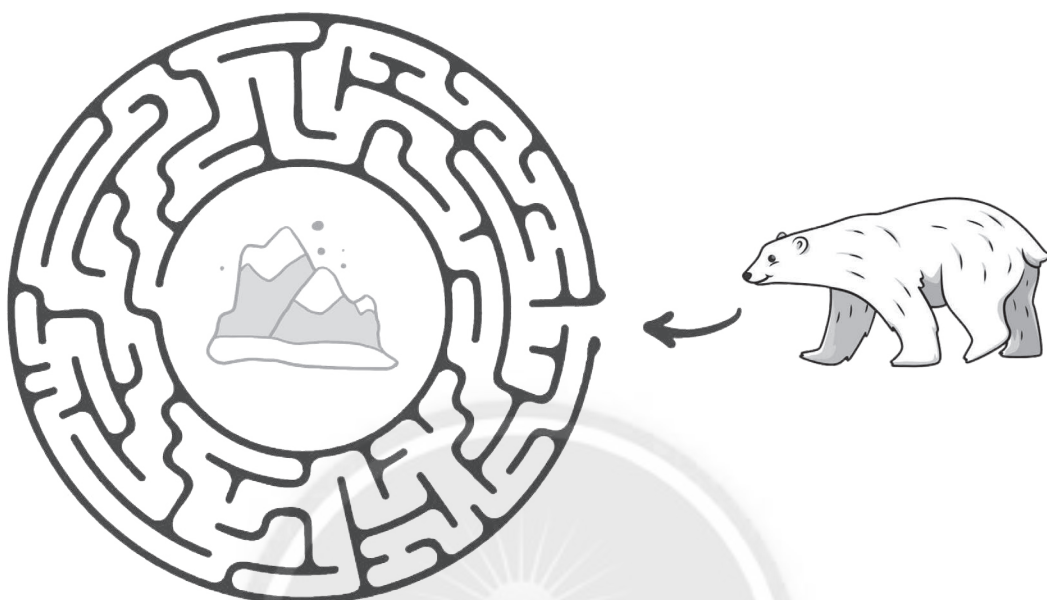

2 Chọn từ thích hợp để viết vào chỗ (...).

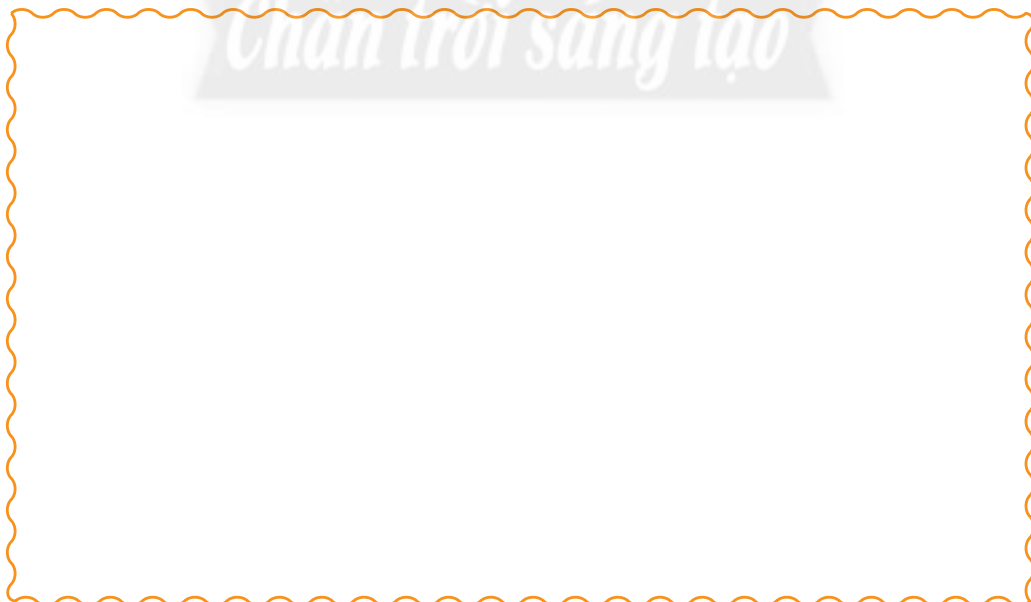
Cực Bắc Cực Nam Đường Xích đạo Bán cầu Bắc Bán cầu Nam

- 3** Bạn gấu này thường sống ở đâu? Tìm và tô màu đường đi để giúp bạn gấu trở về nơi sống của mình.

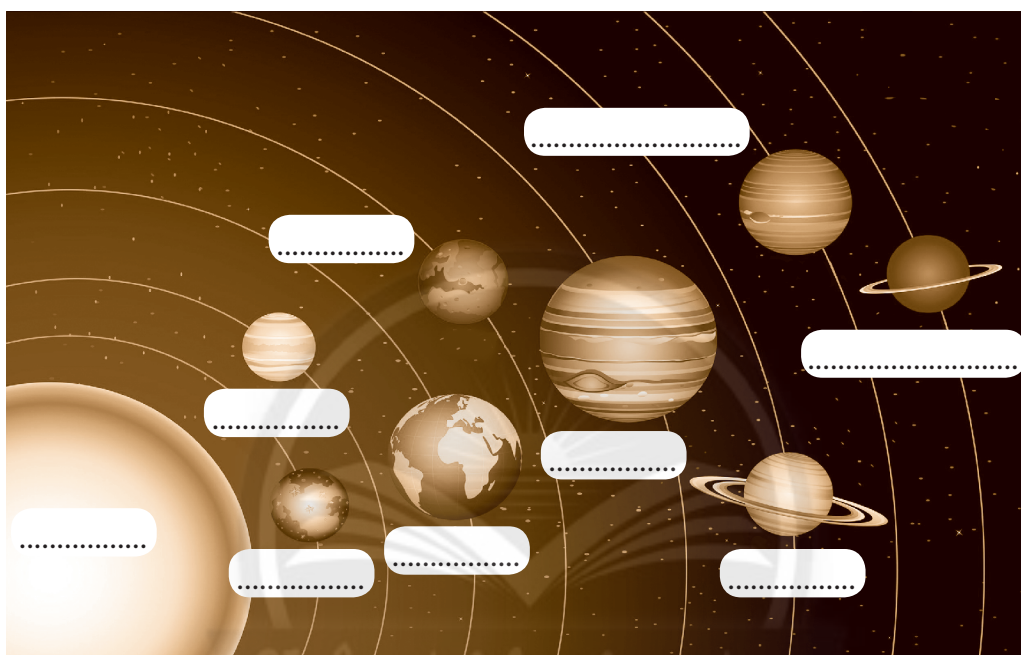
- 4** Vẽ hình dạng Trái Đất theo tưởng tượng của em. Tô màu và chú thích vị trí cực Bắc, cực Nam, đường Xích đạo.

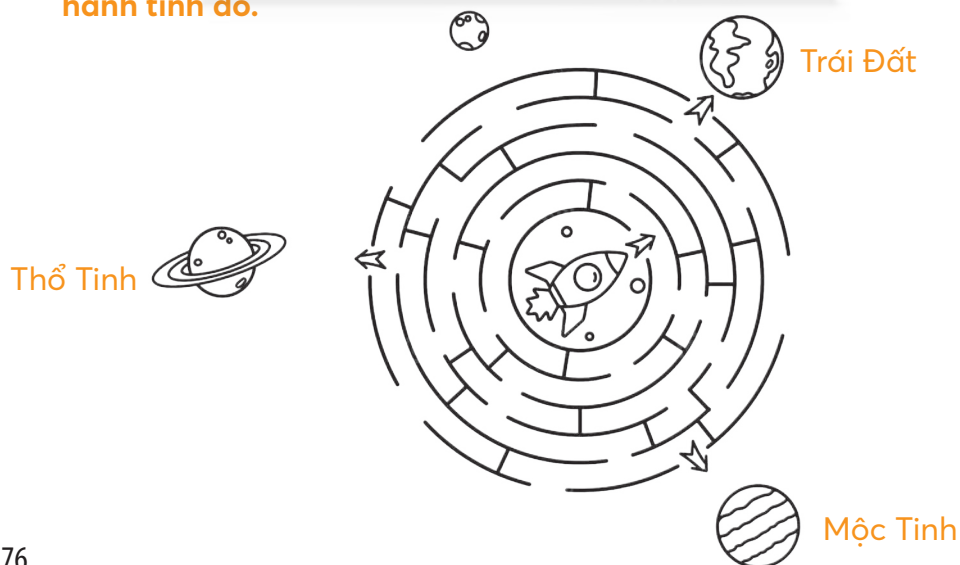
Bài 28

TRÁI ĐẤT TRONG HỆ MẶT TRỜI

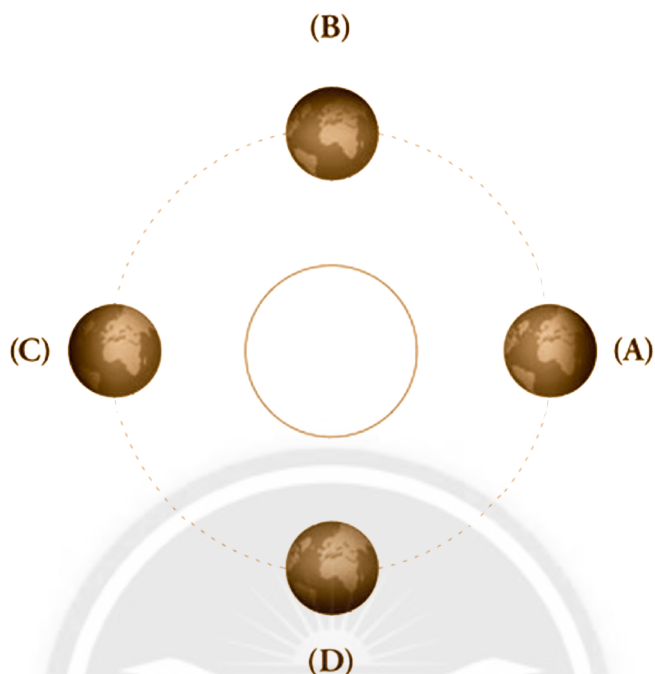
1 Viết vào chỗ (...) tên các hành tinh trong hệ Mặt Trời.

2 Em hãy chọn một hành tinh và tô màu đường đi từ phi thuyền tới hành tinh đó.

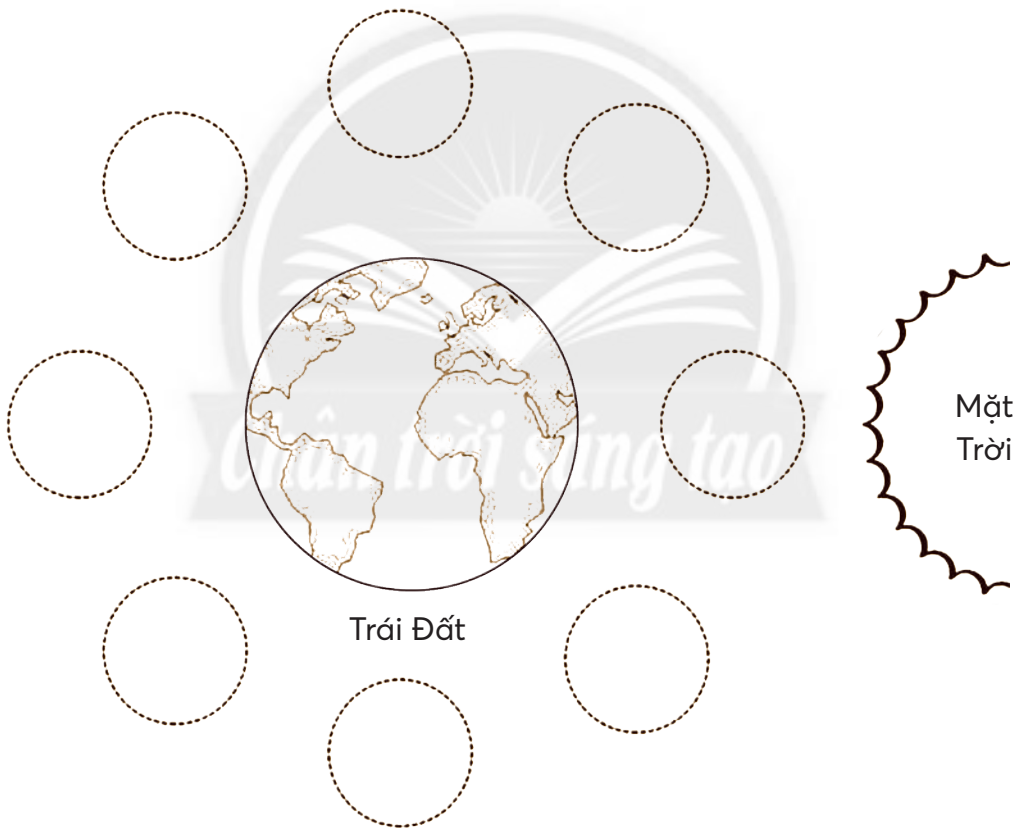
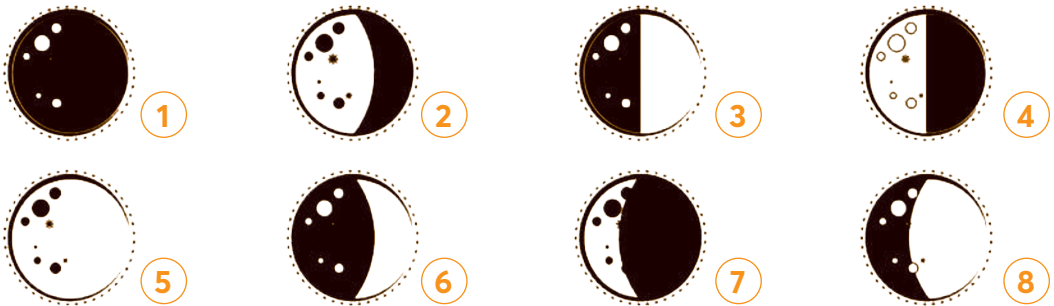
- 3** Vẽ thêm các mũi tên lên hình sau để chỉ chiều chuyển động của Trái Đất quanh mình nó và quanh Mặt Trời.

- 4** Vẽ sơ đồ thể hiện chiều chuyển động của Trái Đất quanh Mặt Trời và Mặt Trăng quanh Trái Đất.

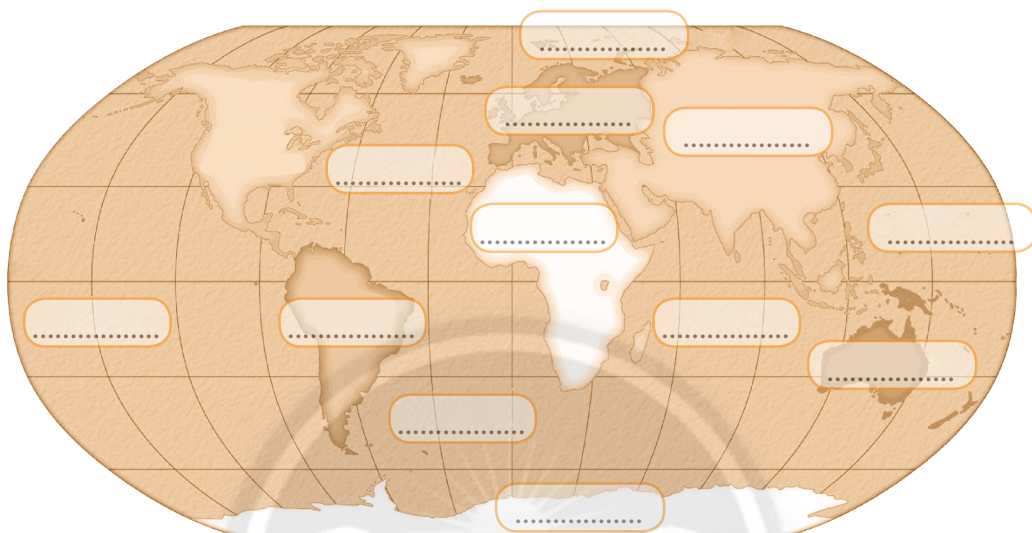
5 Quan sát các hình Mặt Trăng và điền số thích hợp vào các ô trống trên sơ đồ dưới đây.

Bài 29

BỀ MẶT TRÁI ĐẤT

1 Viết vào chỗ (...) trên lược đồ tên của các châu lục và đại dương.

2 Nối hình ở cột A sao cho phù hợp với tên gọi ở cột B.

A

B

Suối

Hồ

Cao nguyên

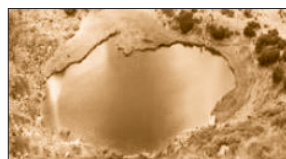
Sông

Núi

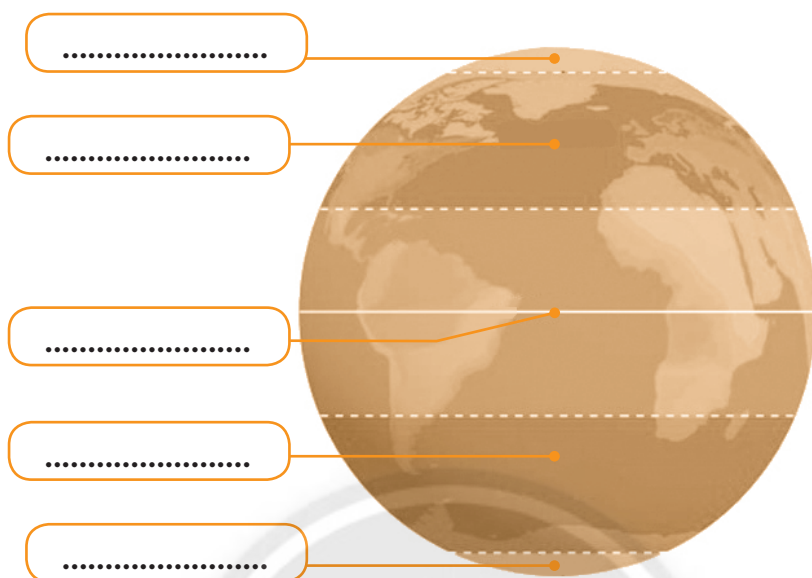
Đồi

Đồng bằng

A

3 Viết vào chỗ (...) trên lược đồ tên các đới khí hậu.

Lược đồ các đới khí hậu trên Trái Đất

4 Nối hình ở cột A sao cho phù hợp với đới khí hậu ở cột B.

A		B	
	•	•	Đới ôn hoà
	•	•	Đới nóng
	•	•	Đới lạnh

5 Viết vào chỗ (...) câu trả lời phù hợp.

Việt Nam nằm ở đới, thuộc châu.....
và tiếp giáp với dương.

Bài 30

ÔN TẬP CHỦ ĐỀ TRÁI ĐẤT VÀ BẦU TRỜI

1 Tìm và khoanh các từ chỉ tên bốn phương trong không gian.

L	Đ	Ô	N	G	C
T	B	O	A	M	Y
N	T	Ắ	M	N	N
B	A	Â	C	M	Đ
C	M	P	Y	C	G

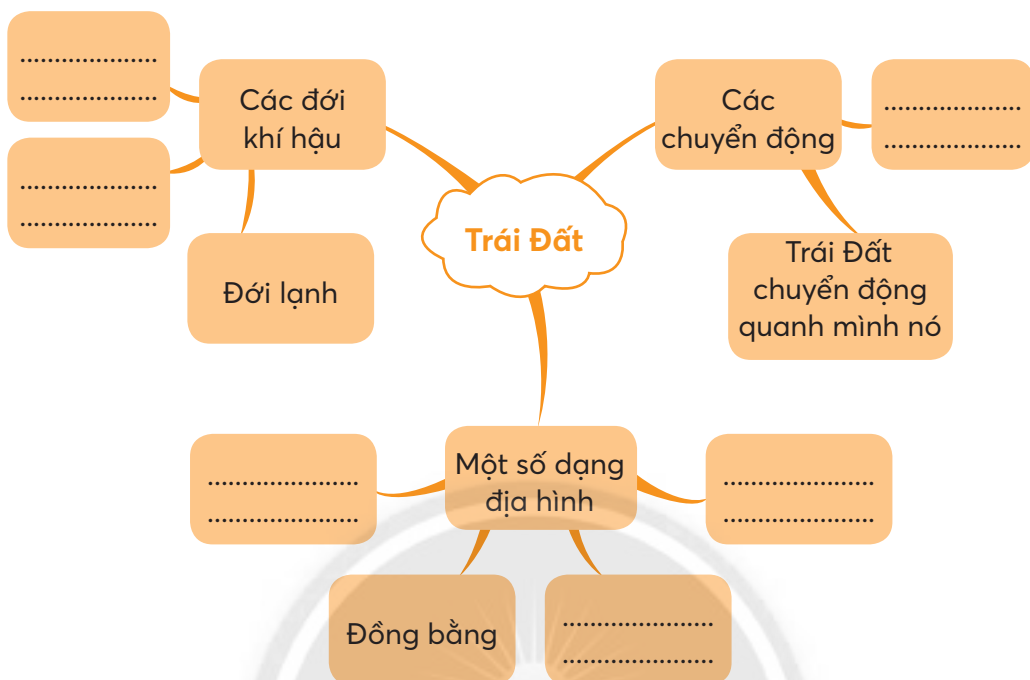
2 Viết vào chỗ (...) các từ thích hợp.

Trái Đất là một trong hệ Mặt Trời.

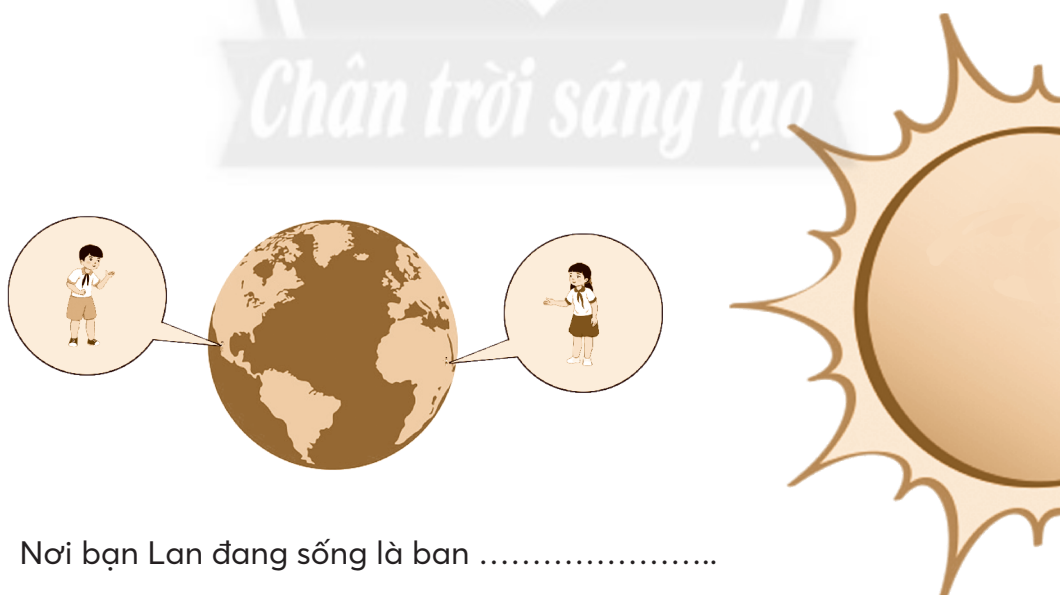
Có hành tinh trong hệ Mặt Trời.

Mặt Trăng được gọi là của Trái Đất vì nó
..... Trái Đất.

3 Viết vào chỗ (...) để hoàn thành sơ đồ dưới đây.

4 Quan sát hình và viết vào chỗ (...) câu trả lời phù hợp.

Nơi bạn Lan đang sống là ban

Nơi bạn An đang sống là ban

- 5 Viết vào chỗ (...) tên địa phương nơi em ở và vẽ vào khung các loại địa hình có ở nơi đó.

Tên địa phương

.....

*Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn
các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn
trong cuốn sách này.*

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Chủ tịch Hội đồng Thành viên NGUYỄN ĐỨC THÁI

Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:

Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập nội dung: NGÔ THỊ LINH PHƯƠNG – PHẠM CÔNG TRÌNH

Trình bày bìa: THÁI HỮU DƯƠNG

Thiết kế: TRẦN THỊ THANH THẢO

Minh hoạ: TRỌNG SƠN – ANH NHÂN – HẠ LIÊN – DUY THANH

Sửa bản in: NGÔ THỊ LINH PHƯƠNG – NGUYỄN ÁNH LINH

Chế bản: TRẦN THỊ THANH THẢO

Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

VỞ BÀI TẬP TỰ NHIÊN VÀ XÃ HỘI 3 (Chân trời sáng tạo)

Mã số: **G2BH3X001M22**

In.....bản, (QĐ in số....) Khổ 17 x 24 cm.

Đơn vị in:.....

Cơ sở in:.....

Số ĐKXB: 593-2022/CXBIPH/10-397/GD

Số QĐXB:..... ngày tháng.... năm 20 ...

In xong và nộp lưu chiểu thángnăm 20....

Mã số ISBN: 978-604-0-31969-2

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ VỞ BÀI TẬP LỚP 3 – CHÂN TRỜI SÁNG TẠO

1. Vở bài tập
TIẾNG VIỆT 3 – TẬP MỘT
2. Vở bài tập
TIẾNG VIỆT 3 – TẬP HAI
3. TẬP VIẾT 3
4. Vở bài tập
TOÁN 3 – TẬP MỘT
5. Vở bài tập
TOÁN 3 – TẬP HAI
6. TIẾNG ANH 3 Family and Friends
(National Edition), Workbook
7. Vở bài tập
TỰ NHIÊN VÀ XÃ HỘI 3
8. Vở bài tập
CÔNG NGHỆ 3
9. Vở bài tập
TIN HỌC 3
10. Vở bài tập
ĐẠO ĐỨC 3
11. Vở bài tập
ÂM NHẠC 3
12. Vở bài tập
MĨ THUẬT 3 (BẢN 1)
13. Vở bài tập
MĨ THUẬT 3 (BẢN 2)
14. Vở bài tập
HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM 3 (BẢN 1)

Các đơn vị đầu mối phát hành

- **Miền Bắc:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
 - **Miền Trung:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
 - **Miền Nam:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
 - **Cửu Long:** CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long
- Sách điện tử:** <http://hanhtrangso.nxbgd.vn>

Kích hoạt để mở học liệu điện tử: Cào lớp nhũ trên tem để nhận mã số. Truy cập <http://hanhtrangso.nxbgd.vn> và nhập mã số tại biểu tượng chia khoá.

ISBN 978-604-0-31969-2

9 786040 319692

Giá: 13.000 đ